

Випадки правомірного використання об'єктів інтелектуальної власності

Законом можуть бути передбачені випадки правомірного використання об'єктів інтелектуальної власності без такого дозволу.

Зокрема ст.444 ЦК передбачає, що твір може бути вільно, без згоди автора та інших осіб, та безоплатно використаний будь-якою особою: як цитата з правомірно опублікованого твору або як ілюстрація у виданнях, радіо і телепередачах, фонограмах та відеограмах, призначених для навчання, за умови дотримання звичаїв, зазначення джерела запозичення та імені автора, якщо воно вказане в такому джерелі, та в обсязі, виправданому поставленою метою; для відтворення у судовому та адміністративному провадженні в обсязі, виправданому цією метою; тощо.

При цьому особа, яка використовує твір, зобов'язана зазначити ім'я автора твору та джерело запозичення.

Дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності, як правило, проводиться шляхом видачі ліцензії. Умови видачі такої ліцензії можуть бути визначені ліцензійним договором.

Розпорядження майновими правами інтелектуальної власності можливе на підставі різних договорів: ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності; ліцензійного договору; договору про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності; договору

про передавання виключних майнових прав інтелектуальної власності; інших договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.

Договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності уклається у письмовій формі під загрозою його нікчемності, але законом можуть бути встановлені випадки, в яких договір щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності може укладатись усно.

Особа, яка має виключне право дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензіар), може надати іншій особі (ліцензіату) письмове повноваження, яке надає їй право на використання цього об'єкта в певній обмеженій сфері. Це називається "ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності". Така ліцензія може бути оформлена як окремий документ або бути складовою ліцензійного договору.

Основною правовою формою передавання майнових прав інтелектуальної власності є ліцензійний договір, за яким одна сторона (ліцензіар) надає другій стороні (ліцензіату) дозвіл на використання об'єкта права інтелектуальної власності (ліцензію) на умовах, визначених за взаємною згодою сторін з урахуванням вимог закону.

Розпорядження майновими правами

інтелектуальної власності може здійснюватися також шляхом внесення їх до статутного капіталу юридичної особи, передачі у заставу та використання в інших цивільних відносинах (ч.3 ст.424 ЦК, Закон "Про заставу" тощо). Оцінка вартості майнових прав інтелектуальної власності у таких випадках провадиться за згодою сторін з урахуванням приписів закону.

Особливості має здійснення права інтелектуальної власності, яке належить кільком особам спільно. Вони полягають у тому, що таке право може здійснюватися за договором між ними. Якщо ж суб'єкти права інтелектуальної власності, що належить кільком особам, вважають недоцільним укладення такого договору або не зуміли досягти згоди стосовно суттєвих умов такого договору, то право інтелектуальної власності здійснюється ними спільно (ст.428 ЦК). Це означає, що жоден з таких суб'єктів не може самостійно розпорядитися жодним з майнових чи немайнових прав інтелектуальної власності, усі вони беруть участь в управлінні правом інтелектуальної власності, мають право на прибутки від нього, несуть видатки, пов'язані зі здійсненням права інтелектуальної власності.

**Провідний спеціаліст
Полтавського
міського управління юстиції
І.І. Пільщикова**

Газета "Бізнес Ера"

Свідоцтво про державну реєстрацію ПЛ №945-202 Р від 23 березня 2011р.

Засновник: ПП "Сонатта" Редактор С.В. Ремига;

Адреса: 36004, м. Полтава, пров. Рибальський 10-А";

Тел.: факс: (0532) 57-24-12, (0532) 57-26-14, (050)631-28-62

E-mail: navigator_pl@mail.ru,

Оригінал-макет ПП "Сонатта"

Редакція не несе відповідальність за зміст статей і рекламних оголошень.

Передрук матеріалів без погодження з редакцією заборонено.

Національне агентство з питань запобігання корупції

Законом України "Про запобігання корупції" (далі - Закон) передбачено створення Національного агентства з питань запобігання корупції. Національне агентство є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, який забезпечує формування та реалізує державну антикорупційну політику. Національне агентство, у межах, визначених цим та іншими законами, є відповідальним перед Верховною Радою України і підконтрольним їй та підзвітний Кабінету Міністрів України.

Рішенням Кабінету Міністрів України за поданням Національного агентства можуть створюватися територіальні органи Національного агентства, територія діяльності яких може не збігатися з адміністративно-територіальним поділом.

Національне агентство є колегіальним органом, до складу якого входить п'ять членів. Членом Національного агентства може бути громадянин України, не молодший тридцяти п'яти років, який має вищу освіту, володіє державною мовою та здатний за своїми діловими та моральними якостями, освітнім і професійним рівнем, станом здоров'я виконувати відповідні службові обов'язки. Члени Національного агентства призначаються на посаду Кабінетом Міністрів України строком на чотири роки за результатами конкурсу. Одна і та сама особа не може обіймати цю посаду понад два строки підряд. Прем'єр-міністр України вносить для призначення Кабінетом Міністрів України на посади членів Національного агентства кандидатів, відібраних конкурсною комісією, склад якої затверджує Кабінет Міністрів України та яка здійснює організацію та проведення конкурсу.

Не може бути призначена на посаду члена Національного агентства особа, яка:

- 1) за рішенням суду визнана недієздатною або дієздатність якої обмежена;
- 2) має судимість за вчинення злочину, якщо така судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку (крім реабілітованої особи);
- 3) притягалася на підставі обвинувального вироку, який набрав законної сили, до кримінальної відповідальності за вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією;
- 4) яка не є громадянином України або набула громадянство чи підданство іншої держави;
- 5) не пройшла спеціальну перевірку або не надала згоди на її проведення;
- 6) не подала відповідно до цього Закону декларацію особи, уповноваженої на виконання функцій держави або міс-

цевого самоврядування за минулий рік; 7) впродовж одного року до подання заяви на участь у конкурсі на заміщення цієї посади, незалежно від тривалості, входила до складу керівних органів політичної партії.

Відповідно до ст. 8 Закону основною формою роботи Національного агентства є засідання, що проводяться не рідше одного разу на тиждень. Порядок денний засідань затверджується Національним агентством.

Рішення Національного агентства приймаються більшістю голосів від його загального складу.

Регламент Національного агентства, а також розподіл функціональних обов'язків між заступником Голови та членами Національного агентства за відповідними напрямками щодо виконання покладених на нього функцій затверджуються рішенням Національного агентства.

Організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення діяльності Національного агентства здійснює його апарат.

Положення про апарат Національного агентства і його структура, а також положення про самостійні структурні підрозділи апарату затверджуються Національним агентством. Гранична чисельність працівників апарату Національного агентства затверджується Кабінетом Міністрів України за поданням Голови Національного агентства.

Керівник апарату та його заступники призначаються та звільняються Національним агентством.

Рішенням Кабінету Міністрів України за поданням Національного агентства можуть створюватися територіальні органи Національного агентства, територія діяльності яких може не збігатися з адміністративно-територіальним поділом. Керівники територіальних органів Національного агентства (у разі їх створення) призначаються та звільняються рішенням Національного агентства.

Працівники апарату Національного агентства та його територіальних органів (у разі їх створення) регулярно, але не рідше одного разу на два роки, проходять обов'язкове підвищення кваліфікації.

Повноваження Національного агентства закріплені статтею 11 Закону. До них, зокрема, належать:

- здійснення в порядку, визначеному цим Законом, контролю та перевірки декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, зберігання та оприлюднення таких декларацій, проведення моніторингу способу життя осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого

самоврядування;

- розробка типової антикорупційної програми юридичної особи;

- надання роз'яснень, методичної та консультативної допомоги з питань застосування актів законодавства з питань етичної поведінки, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у діяльності осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та прирівняних до них осіб.

Припис Національного агентства є обов'язковим для виконання. Про результати виконання припису Національного агентства посадова особа, якій його адресовано, інформує Національне агентство упродовж десяти робочих днів з дня одержання припису.

Юридичні особи зобов'язані надавати запитуваним Національним агентством документи чи інформацію упродовж десяти робочих днів з дня одержання запиту.

Нормативно-правові акти Національного агентства підлягають державній реєстрації Міністерством юстиції України та включаються до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів.

Контроль за витрачанням Національним агентством коштів здійснюється Рахунковою палатою шляхом проведення аудиту один раз на два роки.

Громадський контроль за діяльністю Національного агентства забезпечується через Громадську раду при Національному агентстві, яка утворюється та формується Кабінетом Міністрів України з 15 осіб на підставі результатів конкурсу. Порядок організації та проведення конкурсу з формування Громадської ради при Національному агентстві визначається Кабінетом Міністрів України. Громадська рада при Національному агентстві заслуховує інформацію про діяльність, виконання планів і завдань Національного агентства, затверджує щорічні звіти про діяльність Національного агентства, надає висновки за результатами експертизи проектів актів Національного агентства, делегує для участі в засіданнях Національного агентства свого представника з правом дорадчого голосу.

Національне агентство готує щорічні звіти про свою діяльність, які після затвердження Громадською радою при Національному агентстві оприлюднюються на його офіційному веб-сайті.

**Провідний спеціаліст
Полтавського
міського управління юстиції
Н.М. Горпинченко**

Обмеження щодо одержання подарунків

Згідно з роз'ясненням Міністерства юстиції України "Одержання подарунків особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування" від 28.07.2011 р. у низці країн Європи на законодавчому рівні запроваджено обов'язкове декларування подарунків особами, що обіймають політичні посади, а в деяких країнах - всіма публічними службовцями. Так, в Польщі обов'язковість декларування подарунків передбачена для осіб, які обіймають політичні посади, а також місцеві виборні посади, в Угорщині - для членів Парламенту, у Великобританії, Іспанії та Німеччині - для членів Уряду та осіб, які обіймають політичні посади, а в Латвії - всіма публічними службовцями. Члени британського парламенту зобов'язані декларувати подарунки, вартість яких перевищує 1% від їхньої заробітної плати, члени Парламенту Німеччини - якщо вартість подарунка перевищує 5000 євро, члени французького Парламенту - будь-які подарунки незалежно від їхньої вартості.

Досвід Сполучених Штатів Америки свідчить про те, що подарунком вважається все, що може бути виражено у грошовому еквіваленті, а саме: гроші, товари, різноманітні послуги (наприклад, такі як подорожі, проживання в готелі, харчування, оплата навчання тощо). Винятки з цього правила чітко визначені на законодавчому рівні. Наприклад, не вважаються подарунками прохолоджувальні напої чи кава, вітальні картки або аналогічні сувеніри незначної вартості.

Відповідно до п.8.ч.1 ст. 1 Закону України "Про запобігання корупції" від 14.10.2014 р. (далі - Закон) подарунок - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової.

Згідно з ст. 23 Закону особам, зазначеним у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, забороняється безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб:

- 1) у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування;
- 2) якщо особа, яка дарує, перебуває в підпорядкуванні такої особи.

Особи, зазначені у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, можуть приймати подарунки, які відповідають загально визначеним уявленням про гостинність, крім випадків, передбачених частиною першою цієї статті, якщо вартість таких подарунків не перевищує одну мінімальну заробітну плату, встановлену на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не перевищує двох прожиткових мінімумів, встановлених для працездатної особи на 1 січня того року, в якому прийнято подарунки.

Передбачене цією частиною обмеження щодо вартості подарунків не поширюється на подарунки, які:

- 1) даруються близькими особами;
- 2) одержуються як загальнодоступні знижки на товари, послуги, загальнодоступні виграші, призи, премії, бонуси.

Подарунки, одержані особами, зазначеними у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, як подарунки державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді, державним або комунальним підприємствам, установам чи організаціям, є відповідно державною або комунальною власністю і передаються органу, підприємству, установі чи організації у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Рішення, прийняте особою, зазначеною у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, на користь особи, від якої вона чи її близькі особи отримали подарунок, вважаються такими, що прийняті в умовах конфлікту інтересів, і на ці рішення розповсюджуються положення статті 67 цього Закону.

Відповідно до ст. 24 Закону особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняні до них особи у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

- 1) відмовитися від пропозиції;
- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;
- 4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповід-

ного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Якщо особа, на яку поширюються обмеження щодо використання службового становища та щодо одержання подарунків, виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок, вона зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації.

Про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або керівником відповідного органу, підприємства, установи, організації.

У разі якщо майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок виявляє особа, яка є керівником органу, підприємства, установи, організації, акт про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка підписує ця особа та особа, уповноважена на виконання обов'язків керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації у разі його відсутності.

Предмети неправомірної вигоди, а також одержані чи виявлені подарунки зберігаються в органі до їх передачі спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

Положення статті 24 Закону не поширюються на випадки одержання подарунка за наявності обставин, передбачених частиною другою статті 23 цього Закону.

У випадку наявності в особи, зазначеної у пунктах 1, 2 частини першої статті 3 цього Закону, сумнівів щодо можливості одержання нею подарунка, вона має право письмово звернутися для одержання консультації з цього питання до територіального органу Національного агентства, який надає відповідне роз'яснення.

Головний спеціаліст
Центрального відділу ДРАЦС
Полтавського МУЮ
О.О. Антоненко

Суб'єкти на яких поширюється дія Закону України "Про запобігання корупції"

Нещодавно, 26 жовтня 2014 року, набрав чинності Закон України "Про запобігання корупції" (далі - Закон), який почав діяти з 26 квітня 2015 року. Прийняття цього закону скасовує дію Закону України "Про засади запобігання і протидії корупції". Новий Закон дещо змінює, а місцями і встановлює нові положення та принципи профілактики проявам корупції в Україні.

Відповідно до ст. 3 суб'єктами, на яких поширюються дія цього Закону, є:

1) особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

а) Президент України, Голова Верховної Ради України, його Перший заступник та заступник, Прем'єр-міністр України, Перший віце-прем'єр-міністр України, віце-прем'єр-міністри України, міністри, інші керівники центральних органів виконавчої влади, які не входять до складу Кабінету Міністрів України, та їх заступники, Голова Служби безпеки України, Генеральний прокурор України, Голова Національного банку України, Голова Рахункової палати, Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, Голова Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Голова Ради міністрів Автономної Республіки Крим;

б) народні депутати України, депутати Верховної Ради Автономної Республіки Крим, депутати місцевих рад, сільські, селищні, міські голови;

в) державні службовці, посадові особи місцевого самоврядування;

г) військові посадові особи Збройних Сил України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України та інших утворених відповідно до законів військових формувань, крім військовослужбовців строкової військової служби;

г) судді Конституційного Суду України, інші професійні судді, члени, дисциплінарні інспектори Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, службові особи секретаріату цієї Комісії, Голова, заступник Голови, секретарі

секцій Вищої ради юстиції, а також інші члени Вищої ради юстиції, народні засідателі і присяжні (під час виконання ними цих функцій);

д) особи рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ, державної кримінально-виконавчої служби, податкової міліції, особи начальницького складу органів та підрозділів цивільного захисту;

е) посадові та службові особи органів прокуратури, Служби безпеки України, дипломатичної служби, державної лісової охорони, державної охорони природно-заповідного фонду, центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної податкової політики та державної політики у сфері державної митної справи;

є) члени Національного агентства з питань запобігання корупції;

ж) члени Центральної виборчої комісії;

з) посадові та службові особи інших державних органів, органів влади Автономної Республіки Крим;

2) особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування:

а) посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені у пункті 1 частини першої цієї статті;

б) особи, які не є державними службовцями, посадовими особами місцевого самоврядування, але надають публічні послуги (аудитори, нотаріуси, оцінювачі, а також експерти, арбітражні керуючі, незалежні посередники, члени трудового арбітражу, третейські судді під час виконання ними цих функцій, інші особи, визначені законом);

3) особи, які постійно або тимчасово обіймають посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських обов'язків, або спеціально уповноважені на виконання таких обов'язків у юридичних особах приватного права незалежно від організаційно-правової форми, а також інші особи, які не є

службовими особами та які виконують роботу або надають послуги відповідно до договору з підприємством, установою, організацією, - у випадках, передбачених цим Законом.

Закон встановив обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища (ст. 22), щодо одержання подарунків (ст. 23), щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності (ст. 25), щодо спільної роботи близьких осіб (ст. 27).

Суб'єктам, які підпадають під дію Закону, забороняється використовувати свої службові повноваження або своє становище та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі використовувати будь-яке державне чи комунальне майно або кошти в приватних інтересах.

Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняні до них особи у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

- 1) відмовитися від пропозиції;
- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;
- 4) письмово повідомити про пропозицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

За вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень суб'єкти притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

**Провідний спеціаліст
Полтавського МУЮ
І.І. Пільщикова**

Корупція та шляхи її подолання

Корупція як інтернаціональне глобальне явище притаманне усім країнам незалежно від політичного устрою і рівня економічного розвитку. Справа лише в масштабах і в формах участі у корупції урядових структур.

Відомо, що корупція завжди зростає, коли країна знаходиться на стадії трансформації. Оскільки Україна проходить не просто стадію демократизації державного устрою, а здійснює докорінну трансформацію економічного і політичного устрою, правової і соціальної систем, то зростання рівня корупції є об'єктивною обумовленим фактором. Але визнання зростання рівня корупції об'єктивно обумовленим фактором зовсім не означає, що з нею треба примиритись. Корупція занадто дорого коштує нашій державі і народу як в матеріальному, так і в духовному вимірах. І справа не тільки у прямих втратах від корупції, які досягають за приблизними підрахунками аналітиків декількох десятків мільярдів доларів за рік. Не менш небезпечно те, що в суспільній свідомості вкорінюється стереотип про корупцію як етично

прийнятну форму дій і "відновлення соціальної справедливості", розмивається розуміння суспільної небезпеки цього явища. Тому вивчення причин і наслідків розповсюдження корупції, систем боротьби з нею сьогодні - нагальна проблема суспільних наук, в першу чергу юридичних.

Отже, аналіз чинного законодавства про відповідальність за корупційні правопорушення дає підстави стверджувати, що в Україні створена в цілому достатня законодавча база для ефективної боротьби з корупцією. Вона передбачає цілий комплекс кримінально-, адміністративно-, цивільно-правових, дисциплінарних та інших заходів, який дозволяє притягнути до того чи іншого виду відповідальності практично будь-яку посадову особу органів державної влади, що допустила те чи інше зловживання владою чи посадовим становищем.

Важливим фактором запобігання проявам корупції є вдосконалення діяльності органів по боротьбі з корупцією.

Необхідно більше уваги приділяти

своєчасному реагуванню на повідомлення громадян, засобів масової інформації, результати соціологічних досліджень про корупційні дії та інші протиправні дії посадових осіб, поширеність корупції в окремих відомствах.

Одним із головних напрямів має бути створення умов, які б обмежували безпосередній контакт з клієнтом і таким чином унеможлилювали скоєння корупційних діянь державними службовцями.

Єдина мета зусиль усіх державних органів у цьому напрямі - це забезпечення дотримання прав і свобод громадян, якнайповнішої реалізації їхніх законних інтересів, адже єдиним чинником ефективності роботи у цьому випадку є те, наскільки громадяни задоволені виконанням зобов'язань, які бере на себе держава.

**Начальник
Київського відділу ДРАЦС
Н.Тимченко**

Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними

Неправомірна вигода - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Дарунок - грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової. Особи, уповноважені на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, прирівняні до них особи у разі надходження пропозиції щодо неправомірної вигоди або подарунка, незважаючи на приватні інтереси, зобов'язані невідкладно вжити таких заходів:

- 1) відмовитися від пропозиції;
- 2) за можливості ідентифікувати особу, яка зробила пропозицію;
- 3) залучити свідків, якщо це можливо, у тому числі з числа співробітників;
- 4) письмово повідомити про пропо-

зицію безпосереднього керівника (за наявності) або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації, спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції.

Якщо особа, на яку поширюються обмеження щодо використання службового становища та щодо одержання подарунків, виявила у своєму службовому приміщенні чи отримала майно, що може бути неправомірною вигодою, або подарунок, вона зобов'язана невідкладно, але не пізніше одного робочого дня, письмово повідомити про цей факт свого безпосереднього керівника або керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації.

Про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка складається акт, який підписується особою, яка виявила неправомірну вигоду або подарунок, та її безпосереднім керівником або керівником відповідного органу, підприємства, установи, організації.

У разі якщо майно, що може бути

неправомірною вигодою, або подарунок виявляє особа, яка є керівником органу, підприємства, установи, організації, акт про виявлення майна, що може бути неправомірною вигодою, або подарунка підписує ця особа та особа, уповноважена на виконання обов'язків керівника відповідного органу, підприємства, установи, організації у разі його відсутності.

Предмети неправомірної вигоди, а також одержані чи виявлені подарунки зберігаються в органі до їх передачі спеціально уповноваженим суб'єктам у сфері протидії корупції.

У випадку наявності в особи сумнівів щодо можливості одержання нею подарунка, вона має право письмово звернутися для одержання консультації з цього питання до територіального органу Національного агентства, який надає відповідне роз'яснення.

**Заступник начальника
Полтавського МУЮ
Л.С. Єлізарова**

Плата за проведення державної реєстрації прав та їх обтяжень, внесення змін до записів Державного реєстру прав та надання інформації з Державного реєстру прав

Плата за проведення державної реєстрації прав та їх обтяжень, внесення змін до записів Державного реєстру прав та надання інформації з Державного реєстру прав

1. За державну реєстрацію прав справляється адміністративний збір у такому розмірі:

1) за державну реєстрацію права власності на нерухоме майно:

для фізичних осіб:

- щодо розташованих на земельних ділянках об'єктів нерухомого майна площею до 100 квадратних метрів - 0,07 мінімальної заробітної плати;

- щодо розташованих на земельних ділянках об'єктів нерухомого майна площею до 200 квадратних метрів - 0,1 мінімальної заробітної плати;

- щодо розташованих на земельних ділянках об'єктів нерухомого майна площею більше 200 квадратних метрів - 0,2 мінімальної заробітної плати;

- щодо земельних ділянок - 0,1 мінімальної заробітної плати;

для юридичних осіб:

- щодо об'єктів нерухомого майна площею до 500 квадратних метрів - 0,3 мінімальної заробітної плати;

- щодо об'єктів нерухомого майна площею понад 500 квадратних метрів - 0,6 мінімальної заробітної плати;

- щодо об'єктів нерухомого майна площею понад 5000 квадратних метрів - 1,4 мінімальної заробітної плати;

2) за державну реєстрацію іншого речового права на нерухоме майно, крім права оренди землі, - 25 відсотків розміру адміністративного збору за державну реєстрацію права власності на нерухоме майно;

3) за державну реєстрацію обтяження права на нерухоме майно - 0,07 мінімальної заробітної плати;

4) за державну реєстрацію права оренди земельної ділянки - 0,06 мінімальної заробітної плати;

5) за внесення змін до записів Державного реєстру прав, у тому числі виправлення технічної помилки, допущеної з вини заявника, - 0,04 мінімальної заробітної плати.

Адміністративний збір справляється у відповідному розрахунку від мінімальної заробітної плати у місячному розмірі, встановленому законом на 1 січня календарного року, в якому подаються відповідні документи для проведення державної реєстрації прав.

2. Від сплати адміністративного збору звільняються:

- органи державної влади та органи місцевого самоврядування;

- фізичні та юридичні особи під час проведення державної реєстрації прав, які виникли та зареєстровані до проведення державної реєстрації прав у порядку, визначеному цим Законом;

- особи, визначені пунктами 18, 29, 34 статті 4 Декрету Кабінету Міністрів

України "Про державне мито".

3. При проведенні державної реєстрації прав заявник, окрім адміністративного збору, сплачує за отримання витягу з Державного реєстру прав.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування звільняються від плати за надання витягу з Державного реєстру прав під час проведення державної реєстрації прав.

4. У разі відмови у державній реєстрації прав та їх обтяжень адміністративний збір не повертається, а плата за надання витягу з Державного реєстру прав підлягає поверненню.

У разі відкликання заяви про державну реєстрацію прав та їх обтяжень адміністративний збір та плата за надання витягу з Державного реєстру прав підлягають поверненню.

5. Розмір плати за надання інформації з Державного реєстру прав та порядок її використання встановлюються Кабінетом Міністрів України.

Органи державної влади, органи місцевого самоврядування, суди, органи внутрішніх справ, органи прокуратури, органи Служби безпеки України звільняються від плати за надання інформації з Державного реєстру прав у зв'язку із здійсненням ними повноважень, визначених законом

Державний нотаріус

Першої

Полтавської нотаріальної контори

Т.В. Рой

Особливості державної реєстрації садівничих товариств

Садівниче товариство (відповідно до проекту Закону "Про садові товариства") - неприбуткове добровільне об'єднання громадян з метою надання допомоги його членам у вирішенні питань ведення садівництва.

У зв'язку з тим, що на сьогодні в Україні немає спеціального закону, що регулює діяльність садівничих товариств, адже проект Закону "Про садові товариства" було повернуто на доопрацювання (Постанова Верховної ради України Про повернення на доопрацювання проекту Закону України "Про садові товариства" від 5 квітня 2011 року N 3182-VI), дані питання регулюються Законом України "Про кооперацію" від 10 липня 2003 року N 1087-IV

Згідно із статтею 1 Закону України "Про кооперацію" кооператив - це юридична особа, утворена фізичними та/або юридичними особами, які добровільно об'єдналися на основі членства для ведення спільної господарської та іншої діяльності з метою задоволення своїх економічних, соціальних та інших потреб на засадах самоврядування.

Обслуговуючий кооператив - це кооператив, який утворюється шляхом об'єднання фізичних та/або юридичних осіб для надання послуг переважно членам кооперативу, а також іншим особам з метою провадження їх господарської діяльності.

Відповідно до завдань та характеру діяльності кооперативи поділяються на такі типи: виробничі, обслуговуючі та споживчі. За напрямками діяльності кооперативи можуть бути житлово-будівельними, садово-городніми, гаражними, торговельно-закупівельними, транспортними, освітніми, туристичними, медичними тощо.

Таким чином, враховуючи наведені норми законодавства, на сьогоднішній день садівничі товариства можуть функціонувати у такій організаційно-правовій формі, як обслуговуючий кооператив відповідно до Закону України "Про кооперацію".

Відповідно ст. 7 Закону України "Про кооперацію" кооператив створюється його засновниками на добровільних засадах. Засновниками кооперативу можуть бути громадяни України, іноземці та особи без громадянства, а також юридичні особи України та іноземних держав, які беруть участь у діяльності кооперативів через своїх представників. Рішення про створення кооперативу приймається його установчими зборами. Рішення установчих зборів оформляється протоколом, який підписують головуючий та секретар зборів. У протоколі зазначаються

особи, які брали участь в установчих зборах: для фізичної особи - прізвище, ім'я та по батькові, паспортні дані (для осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні, - дані документа, який його замінює); для юридичної особи - прізвище, ім'я та по батькові уповноваженого представника юридичної особи, дані про державну реєстрацію, що підтверджуються свідоцтвом про державну реєстрацію або його нотаріально завіреною копією, документ, що підтверджує його повноваження. Дані про фізичну особу засвідчуються її особистим підписом, а про юридичну особу - підписом її уповноваженого представника. Чисельність членів кооперативу не може бути меншою ніж три особи. При створенні кооперативу складається список членів та асоційованих членів кооперативу, який затверджується загальними зборами.

Відповідно до статті 41 "Прикінцеві положення" Закону України "Про кооперацію" кооперативи та кооперативні об'єднання, які створено до набрання чинності цим Законом, зобов'язані протягом року з дня набрання чинності ним Законом привести свої статuti у відповідність із цим Законом. До приведення статутів у відповідність із цим Законом кооперативи та кооперативні об'єднання керуються положеннями діючих статутів у частині, що не суперечить цьому Закону.

Відповідно до цього, садівниче товариство підлягає державній реєстрації на умовах, встановлених для державної реєстрації кооперативів.

Відповідно до ст. 9 Закону України "Про кооперацію" державна реєстрація кооперативу проводиться в порядку, передбаченому законом.

Спеціальним законом, що регулює процедуру державної реєстрації юридичних осіб є Закон України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців".

Згідно зі ст. 24 цього Закону для проведення державної реєстрації юридичної особи засновник (засновники) або уповноважена ними особа повинні особисто подати державному реєстратору (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) такі документи:

- заповнену реєстраційну картку на проведення державної реєстрації юридичної особи;
- примірник оригіналу або нотаріально посвідчену копію рішення засновників або уповноваженого ними органу про створення юридичної особи у випадках, передбачених законом;
- два примірники установчих документів (Статут садівничого товариства).

Відповідно до ст. 8 Закону України "Про

кооперацію" статут кооперативу повинен містити такі відомості: найменування кооперативу, його тип та місцезнаходження; мета створення кооперативу і вичерпний перелік видів його діяльності; склад його засновників; умови і порядок вступу до кооперативу та виходу чи виключення з нього; права і обов'язки членів та асоційованих членів кооперативу; порядок внесення змін до статуту кооперативу; порядок встановлення розмірів і сплати внесків та паїв членами кооперативу та відповідальність за порушення зобов'язань щодо їх сплати; форми участі членів кооперативу в його діяльності; порядок формування, склад і компетенція органів управління та органів контролю кооперативу, а також порядок прийняття ними рішень, у тому числі з питань, рішення з яких приймається одногослосно чи кваліфікованою більшістю голосів членів кооперативу, які беруть участь у загальних зборах; порядок формування, використання та розпорядження майном кооперативу; порядок розподілу його доходу та покриття збитків; порядок обліку і звітності у кооперативі; порядок реорганізації і ліквідації кооперативу та вирішення пов'язаних з цим майнових питань; порядок скликання загальних зборів; умови і порядок повернення паю. Статут може містити інші пов'язані з особливостями діяльності кооперативу положення, що не суперечать законодавству.

Необхідно в найменуванні вказати організаційно-правову форму "обслуговуючий кооператив". Найменування повинне відповідати вимогам щодо написання найменування юридичної особи або її відокремленого підрозділу, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 5 березня 2012 р. за № 367/20680.

Найменування садового товариства повинно мати наступний вигляд: Обслуговуючий кооператив "Садове товариство "НАЗВА".

Державна реєстрація юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців проводиться державним реєстратором виключно у органі державної реєстрації за місцезнаходженням юридичної особи або за місцем проживання фізичної особи - підприємця.

**Державний реєстратор
відділу державної
реєстрації юридичних осіб
та фізичних осіб підприємців
реєстраційної служби
Полтавського
міського управління юстиції
О.А. Гончар**

Особливості реєстрації спільних підприємств

На сьогодні, в умовах світової економічної кризи, дуже важливим моментом стає актуальність залучення прямих іноземних інвестицій і створення спільних підприємств. Доцільність цього процесу обумовлена тим, що спільне підприємництво й іноземні інвестиції сприяють формуванню власної ринкової інфраструктури України, а додатково залучені інвестиції сприяють виходу окремих підприємств і господарства країни в цілому з кризового стану.

Порядок створення спільних підприємств (СП) - сукупність положень національного законодавства, що регламентують процес створення спільних підприємств. Відповідно до законодавства України спільне підприємство може бути створене:

- через придбання іноземним інвестором частки участі (паю, акцій) діючого підприємства без іноземної інвестиції;
- через придбання юридичною або фізичною особою України права участі в підприємстві зі 100% іноземною інвестицією.

Вперше термін "спільне підприємство" визначено Законом Української РСР від 27 березня 1991 року № 887-ХІІ "Про підприємства в Українській РСР" відповідно до форм власності, встановлених Законом Української РСР "Про власність". Даним законом спільне підприємство визначалось, як підприємство, що засноване на базі об'єднання майна різних власників (змішана форма власності). У числі засновників спільного підприємства відповідно до законодавства Української РСР могли бути юридичні особи та громадяни Української РСР, союзних республік, інших держав.

Згідно із наданим визначенням спільне підприємство ототожнювалося із підприємством, заснованим на змішаній формі власності, і залежно від того, хто виступав його засновниками можна було виділити 2 види спільних підприємств:

- а) національні спільні підприємства, створені шляхом об'єднання майна різних власників (держави і громадянина; адміністративно-територіальної одиниці і юридичної особи тощо);
- б) спільні підприємства, створені за участю іноземних суб'єктів.

Із прийняттям Господарського кодексу Закон України "Про підпри-

ємства в Україні" втратив чинність. Господарський кодекс України поділяє підприємства на види залежно від декількох критеріїв і взагалі не визначає статусу спільного підприємства.

Так, відповідно до статті 63 Господарського кодексу України залежно від форм власності, передбачених законом, в Україні можуть діяти підприємства таких видів:

- приватне підприємство, що діє на основі приватної власності громадян чи суб'єкта господарювання (юридичної особи);
- підприємство, що діє на основі колективної власності (підприємство колективної власності);
- комунальне підприємство, що діє на основі комунальної власності територіальної громади;
- державне підприємство, що діє на основі державної власності;
- підприємство, засноване на змішаній формі власності (на базі об'єднання майна різних форм власності).

При цьому, Кодекс встановлює, що в Україні можуть діяти також інші види підприємств, передбачені законом.

Таким чином, Господарським кодексом не визначено спільні підприємства як один із видів підприємств. Проте, ним не заборонено їх створення взагалі, оскільки передбачено можливість визначення видів підприємств іншими законодавчими актами.

На сьогоднішній день поняття і статус спільного підприємства визначається Законом України "Про зовнішньоекономічну діяльність". Так, стаття 3 цього Закону визначає, що суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в Україні є, зокрема спільні підприємства за участю суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, зареєстровані як такі в Україні і які мають постійне місцезнаходження на території України;

Таким чином, зміст поняття "спільне підприємств" в законодавстві України зазнав змін і на сьогодні спільними визначаються лише ті підприємства, які засновані за участю іноземних суб'єктів, при чому спільні підприємства можуть бути утворені виключно у формі корпоративного підприємства, оскільки його створення передбачає наявність не менше двох учасників (національного та іноземного).

При створенні підприємств цього виду необхідно також визначати їх організаційно-правову форму, відповідно до форм, передбачених чинним законодавством, так Законом України "Про господарські товариства" передбачено можливість створення українсько-іноземних СП у п'яти правових формах: акціонерне товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, товариство з додатковою відповідальністю, повне товариство, командитне товариство.

Крім того, згідно з Державним класифікатором "Класифікація організаційно-правових форм господарювання", затвердженим наказом Державного комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики від 28 травня 2004 року № 97, чинним законодавством не передбачається створення та державна реєстрація нових підприємств з організаційно-правовою формою "спільне підприємство".

Порядок та пакет документів для державної реєстрації юридичних осіб у формах визначених, Законом України "Про господарські товариства" визначається ст.24,25 Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців".

Так, згідно зі ст. 24 цього Закону для проведення державної реєстрації юридичної особи засновник (засновники) або уповноважена ними особа повинні особисто подати державному реєстратору (надіслати рекомендованим листом з описом вкладення) такі документи:

- заповнену реєстраційну картку на проведення державної реєстрації юридичної особи;
- примірник оригіналу або нотаріально посвідчену копію рішення засновників або уповноваженого ними органу про створення юридичної особи у випадках, передбачених законом;
- два примірники установчих документів.

**Державний реєстратор
відділу державної
реєстрації юридичних осіб
та фізичних осіб підприємців
реєстраційної служби
Полтавського
міського управління юстиції
Т.І. Кукура**

Особливості реєстрації фізичної особи

Фізична особа-підприємець - це найбільш поширена та найбільш доступна організаційна форма ведення підприємницької діяльності. Підприємцем може бути лише фізична особа з повною цивільною дієздатністю. На відміну від юридичної особи фізична особа-підприємець діє без установчих документів. Вона уособлює і власника відповідного бізнесу, і орган управління ним.

Перед початком реєстрації підприємця повинен визначити види діяльності, якими він буде займатись. Їх вибирають відповідно до Класифікатора видів економічної діяльності.

Для того, щоб провести державну реєстрацію підприємницької діяльності, фізична особа має звернутися до державного реєстратора за своїм місцем проживання, яким може бути житловий будинок, квартири, інше приміщення, придатне для проживання в ньому (гуртожиток, готель тощо) у відповідному населеному пункті, в якому вона проживає постійно, переважно або тимчасово, що знаходиться за певною адресою і за якою здійснюється зв'язок.

Які документи слід подати державному реєстратору, щоб зареєструватися фізичною особою-підприємцем?

По-перше, це заповнена реєстраційна

картка проведення державної реєстрації фізичної особи - підприємця, до якої може бути подана як додаток заява щодо обрання фізичною особою спрощеної системи оподаткування та/або реєстраційна заява про добровільну реєстрацію як платника податку на додану вартість за формою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику. По-друге, це копія документа, що засвідчує реєстрацію у Державному реєстрі фізичних осіб - платників податків. Іншими словами - це реєстраційний номер облікової картки платника податків.

Заявник обов'язково пред'являє паспорт громадянина України або паспортний документ іноземця.

Чи може фізична особа надати відповідні повноваження іншій фізичній особі здійснити реєстрацію?

Так, у такому випадку представник фізичної особи пред'являє свій паспорт громадянина України або паспортний документ іноземця, а також документ, що засвідчує його повноваження.

У який спосіб можна подати документи?

До державного реєстратора можна звернутися особисто; направити документи поштою (у такому випадку

підпис на реєстраційній картці має бути нотаріально посвідчений), а також направити електронні документи в електронній формі.

Як бути коли фізична особа через свої релігійні або інші переконання відмовилась від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків?

У такому випадку така фізична особа повинна офіційно повідомити про це відповідні державні органи і мати запис в електронному безконтактному носії паспорта громадянина України. Вона може звернутися до державного реєстратора виключно особисто і подати заповнену реєстраційну картку.

Чи може фізична особа, яка досягла шістнадцяти років, бути зареєстрована підприємцем?

Так, у такому випадку додатково вона має подати нотаріально засвідчену письмову згоду батьків (усиновлювачів) або піклувальника, або органу опіки та піклування.

**Державний реєстратор відділу державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб підприємців реєстраційної служби
Полтавського міського управління юстиції
Н.В. Петренко**

Особливості реєстрації громадських організацій

Спершу потрібно уявити, що ж закон називає громадською організацією - це громадське об'єднання, тобто добровільне об'єднання фізичних та/або юридичних осіб для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних інтересів, засновниками та членами якої є фізичні особи.

Громадські організації можуть набувати, а можуть і не набувати статусу юридичної особи. Звертаємо вашу увагу на те, що неважливо чи набула громадська організація статусу юридичної особи, ГО не може ставити метою діяльності здобуття прибутку, чи особисту матеріальну вигоду. Зокрема для реєстрації ГО зі статусом юридичної особи, потрібно опиратися на Закон "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців".

Державна реєстрація здійснюється безкоштовно.

Поетапний процес реєстрації громадських організацій:

Етап 1. Необхідно зібрати установчі збори засновників (засновники повинні мати повну цивільну дієздатність, тобто досягти 18 річного віку. Під час проведення установчих зборів засновників обов'язковим є ведення протоколу, що підписується головоючим та секретарем зборів. Вимоги до ведення протоколу містяться в ст. 9 ЗУ "Про громадське об'єднання". За результатами установчих зборів засновників виносяться рішення про створення громадської організації.

Етап 2. Створення Статуту організації

(вимоги містяться в ст.11 ЗУ "Про громадське об'єднання"). Статут - це своєрідна "Конституція організації", де окрім обов'язкових пунктів, можна передбачити все те, що буде регулювати діяльність вашої організації в тих аспектах, що не були передбачені нормативними актами, однак жодне положення Статуту не може суперечити законодавству, бо управління юстиції в цьому випадку відмовить Вам у державній реєстрації.

Етап 3. Зібрати необхідні документи для подання в управління юстиції (це потрібно провести протягом 60 днів з дня проведення установчих зборів):

1. Заява
2. Протокол установчих зборів
3. 2 екземпляри статуту
4. Відомості про керівні органи громадської організації, членів інших керівних органів, посади в керівних органах, контактного номера телефону та інших засобів зв'язку, а також зазначені відомості про особу (осіб), яка має право представляти громадське об'єднання для здійснення реєстраційних дій, до яких додається письмова згода цієї особи, якщо така особа не була присутня на установчих зборах;
5. Реєстраційна картка форми 1
6. Заяву та документи, вказані в пунктах 4 і 5, підписує керівник або особа (особи), яка має право представляти громадське об'єднання для здійснення реєстраційних дій. Справжність підпису зазначеної особи на заяві про реєстрацію громадського об'єднання засвідчується нотаріально.

У разі неподання документів для реєстрації протягом 60 днів з дня створення, таке громадське об'єднання вважається не утвореним.

На підставі поданих документів управління юстиції протягом 7 робочих днів з дня їх надходження приймає рішення про їх реєстрацію чи відмову у реєстрації, про направлення документів на доопрацювання, чи про залишення документів без розгляду по суті.

Для реєстрації молодіжних та дитячих громадських організацій подають ідентичний пакет документів як і для реєстрації громадської організації. Відмінність тільки у віці засновників та членів цих організацій. Засновниками молодіжних та дитячих громадських організацій можуть бути громадяни України, а також іноземці та особи без громадянства, що перебувають в Україні на законних підставах, які досягли 14-річного віку. Особи старшого віку можуть бути членами молодіжних чи дитячих громадських організацій за умови, якщо їх кількість у цих організаціях не перевищує третину загальної кількості членів. Вступ неповнолітніх віком до 10 років до дитячих громадських організацій здійснюється за письмовою згодою батьків.

**Державний реєстратор відділу державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб підприємців реєстраційної служби
Полтавського міського управління юстиції
О.С. Литовченко**

Щодо деяких питань, пов'язаних з державною реєстрацією припинення іпотеки та заборони відчуження нерухомого майна, що знаходиться на тимчасово окупованій території та території проведення антитерористичної операції

До Державної реєстраційної служби надходять звернення фізичних та юридичних осіб щодо порядку проведення державної реєстрації припинення іпотеки нерухомого майна, що знаходиться на тимчасово окупованій території та території проведення антитерористичної операції, одночасно з державною реєстрацією припинення заборони відчуження цього майна, яка була накладена у зв'язку з виникненням відносин іпотеки.

Пунктами 71 та 78 Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 року № 868, передбачено, що державна реєстрація припинення обтяження нерухомого майна іпотекою проводиться нотаріусом одночасно із зняттям ним заборони, накладеної під час посвідчення договору іпотеки.

Державна реєстрація припинення обтяжень речових прав на нерухоме майно у результаті зняття нотаріусом заборони проводиться нотаріусом, яким знято заборону.

В даний час, у зв'язку з проведенням антитерористичної операції на території Донецької та Луганської областей та тимчасовою окупацією території Автономної Республіки Крим, склалася ситуація, коли окремі нотаріуси, що посвідчували договори іпотеки, не мають об'єктивної можливості проведення державної реєстрації припинення обтяження нерухомого майна іпотекою, та, відповідно, припинення заборони відчуження цього майна в

Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 листопада 2014 року № 1085-р визначено населені пункти, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють свої повноваження не в повному обсязі, у зв'язку з чим Державний реєстр речових прав на нерухоме майно в цих населених пунктах не функціонує.

З приводу цього зазначаємо, що статтею 74 Закону України "Про нотаріат" передбачено, що одержавши повідомлення установи банку, підприємства чи організації про погашення позики (кредиту), повідомлення про припинення іпотечного договору або договору застави, а також припинення чи розірвання договору довічного утримання, звернення органів опіки та піклування про усунення обставин, що обумовили накладення заборони відчуження майна дитини, нотаріус знімає заборону відчуження жилого будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, земельної ділянки, іншого нерухомого майна.

Відповідно до вимог абзацу другого підпункту 5.1. глави 15 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затвердженого наказом Міністерства юстиції від 22 лютого 2012 року № 296/5, зареєстрованого в Міністерстві юстиції 22 лютого 2012 року за № 282/20595, якщо нотаріус, який наклав заборону позбавлений можливості зняти її (у разі смерті, заміщення нотаріуса, у разі

неможливості виконання ним своїх обов'язків, припинення нотаріусом діяльності, передачі документів до державного нотаріального архіву або з будь-яких інших причин), заборона може бути знята іншим нотаріусом. При цьому таким нотаріусом направляється за місцем зберігання справи, що містить відомості про накладання заборони, повідомлення про зняття заборони.

Відомості про зняття заборони відчуження нерухомого майна, а також про зняття судовими або слідчими органами та органами державної виконавчої служби накладеного ними арешту на об'єкти нерухомого майна підлягають обов'язковій реєстрації в Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно в порядку, установленому законодавством у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно (підпункт 6.2. пункту 6 глави 15 цього Порядку).

Враховуючи наведене, для вирішення питання про зняття заборони відчуження нерухомого майна та внесення відповідних відомостей до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно заінтересованій особі необхідно звернутися до будь-якої державної нотаріальної контори або приватного нотаріуса України, в тому числі до нотаріусів інших районів і міст Донецької і Луганської областей, де реєстри працюють без обмежень.

**Заступник
начальника відділу державної
реєстрації речових прав на нерухоме
майно Полтавського МУЮ
С.В. Нейла**

Графік роботи громадської приймальні Полтавського міського управління юстиції

щовівторка з 10.00 до 16.00

щочетверга з 10.00 до 16.00

Приймальня знаходиться за адресою:

вул. Стешенка, 6, м. Полтава, 36023 т.(0532)63-29-44

Порядок і процедура реєстрації прав на нерухомість для осіб, тимчасово переміщених із зони проведення АТО та окупованої території АР Крим

Законом України "Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень" (далі - Закон) запроваджено з 01 січня 2013 року єдину по всій території України систему державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, яка відповідно до вказаного Закону здійснюється шляхом внесення записів до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Вказаний реєстр діє на всій, без виключення, території України. Провести державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно у нашій державі у будь-який інший спосіб, ніж шляхом внесення відповідного запису до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, є неможливим.

З метою реалізації частини четвертої статті 11 Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" № 1207-VII, 02 липня 2014 року прийнято постанову Кабінету Міністрів України № 226 "Питання державної реєстрації речових

прав на нерухоме майно, яке розташоване на тимчасово окупованій території".

Відповідно до положень вищезазначеної постанови, державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, внесення змін до записів Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, ведення реєстраційних та облікових справ, вчинення інших реєстраційних дій щодо нерухомого майна, яке розташоване в межах території Автономної Республіки Крим та м. Севастополя, здійснюють органи державної реєстрації прав Херсонської та Запорізької областей відповідно до законодавства України у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно.

Крім того, з метою забезпечення захисту прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб у зв'язку із соціально-політичною ситуацією, що склалась у Луганській та Донецькій областях, Державною реєстраційною службою України було розроблено проект наказу Міністерства юстиції

України "Про тимчасові заходи щодо надання послуг з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно, розташоване в межах територій Луганської та Донецької областей", який 15 серпня 2014 року підписано Міністром юстиції України за № 1354/5. Вказаним наказом передбачено, що заяви про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно, розташоване в межах територій Луганської та Донецької областей, можуть подаватися як до будь-якого органу державної реєстрації прав на території області, в межах якої розташоване нерухоме майно, так і до органів державної реєстрації прав Харківської, Полтавської, Дніпропетровської, Запорізької, Житомирської, Сумської та Чернігівської областей.

**Провідний спеціаліст
відділу державної реєстрації речових
прав на нерухоме майно РС
Полтавського МУЮ
Б.В. Триголов**

Юридична природа та сутність корпоративних прав

З'ясування юридичної природи та сутності корпоративних прав сьогодні є досить актуальним питанням господарського права. Вирішення цього питання потребує детального аналізу корпоративних прав через зіставлення їх з характером прав учасників товариств та правомочностей, які зарховуються Господарським кодексом України до складу корпоративних прав. Дослідженням вказаного питання займалися Т. Пашаніна, І. Спасибо-Фатєєва, О.Воловик, О. Єфімов, В. Кравчук, О.Кібенко, С. Кравченко, С.Барин, С. Климчук, І. Саракун.

У Цивільному кодексі України відсутні норми, присвячені корпоративним правам, у ньому уникається вживання термінів "корпорація", "корпоративні права" (на відміну від ГКУ), замість яких згадано такі юридичні особи як "товариства", і такі корпоративні права як "право на участь" та "право учасника на частку у статутному капіталі". Існують певні розбіжності у регулюванні між ГК і ЦК України, тобто в українському законодавстві єдиний підхід щодо розуміння корпоративних прав відсутній. Природа корпоративних прав є дискусійною. По-перше, їх не слід плутати з корпоративним правом, оскільки воно є більш об'ємним поняттям та може розглядатися як право об'єктивне - це система норм, що регулюють відповідні суспільні відносини, і як право суб'єктивне - конкретна правомочність,

що належить певному учаснику правовідносин, яка включає право особи вступити в корпоративне об'єднання, а також права особи, що випливають із його членства, це права учасників (АТ, ТОВ, ТДВ), які можна іменувати саме корпоративними правами. Деякі дослідники цього питання вважають, що за своєю юридичною природою суб'єктивні корпоративні права є цивільними. Механізм виникнення корпоративних прав - своєрідна, логічно вибудована триступенева модель, яка включає в себе набуття частки у статутному фонді (майні) господарського товариства, набуття права участі у товаристві, і як наслідок - здобуття корпоративних прав (участь в управлінні, право на дивіденди і т. д.). корпоративні права не виражаються у формі цінних паперів чи частини у статутному фонді товариства і не тотожні їм. Однак набуття прав на цінні папери або прав на частку в статутному фонді є обов'язковою передумовою виникнення корпоративних прав.

Комплекс корпоративних прав включає такі види: основні, що притаманні учасникам будь-якого господарського товариства; спеціальні, наявність яких пов'язана з наявністю певної організаційно-правової форми суб'єкта господарювання; локальні, що передбачені установчими документами конкретної господарської організації з урахуванням специфіки корпоративних відносин в ній.

Актуальним є питання щодо самостійності корпоративних прав, адже відповідь на запитання, чи вважаються корпоративні права самостійним суб'єктом права власності, прямо залежить від визначення правової природи перших. У правовій літературі можна зустріти дані думки. Корпоративні права подекуди характеризуються як майнові права (прихильники вважають, що останні є самостійним об'єктом права власності), іноді - як немайнові (не мають під собою належного і достатнього обґрунтування). Особливої уваги також заслуговує точка зору про поєднання у корпоративних правах елементів майнового та немайнового характеру (змішані), адже аналіз положень Господарського кодексу (у статті ГКУ дається таке визначення корпоративних прав - це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами) та Цивільного кодексу України дозволяє дати чітку відповідь на спірні питання. Корпоративні права включають правомочності, які можна поділити на дві групи: немайнові та організаційні (участь особи в управлінні

товариством, вихід у встановленому порядку з товариства, можливість одержання інформації про діяльність товариства); майнові права (брати участь у розподілі прибутку товариства і одержувати його частину - дивіденди, отримати певну частку прибутку даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, здійснити відчуження часток у статутному капіталі товариства, цінних паперів, що засвідчують участь у товаристві, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами). Майновий характер корпоративних прав обумовлений тим, що учасник товариства, вкладаючи в нього майно (кошти), одержує відповідні дивіденди або очікує виплат при виході з товариства чи від продажу акцій. Про змішаний характер корпоративних прав свідчать також положення Закону

України "Про акціонерні товариства", який розглядає ці права як сукупність майнових та немайнових прав акціонера - власника акцій товариства, які впливають з права власності на акції, що включають право на участь в управлінні акціонерним товариством, отримання дивідендів та активів акціонерного товариства у разі його ліквідації відповідно до закону, а також інші права та правомочності, передбачені законом чи статутними документами (ч.8 ст.2). стосовно права на частку в статутному капіталі, то воно не належить до корпоративних прав. Право на частку передує у часі виникненню корпоративних прав, спричиняє виникнення корпоративних прав, прямо впливає на обсяг корпоративних прав, тримає їх у постійній залежності від свого існування.

Таким чином, вироблення раціональ-

ної позиції з описуваної проблематики зараз є необхідним, оскільки на практиці невизначеність щодо правової природи призводить до неприпустимих ситуацій, таких як купівля-продаж частки у статутному фонді, укладення договорів щодо відчуження корпоративних прав.

Корпоративні права в цілому не можуть бути самостійним об'єктом права власності, відчужуватися, передаватися іншим суб'єктам, вони прямо залежать від набуття прав на частку в статутному фонді. Предметом договору можуть бути акції або права на частку в статутному фонді залежно від організаційно-правової форми господарського товариства.

**За матеріалами
Полтавського МУЮ**

Порядок державної реєстрації смерті

Питання державної реєстрації смерті регулюються статтею 17 Закону України "Про державну реєстрацію актів цивільного стану", главою 5 розділу III Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні, затверджених наказом Міністерства юстиції України від 18.10.2000 N 52/5 (у редакції наказу Міністерства юстиції України від 24.12.2010 N3307/5)

Державна реєстрація смерті проводиться органом державної реєстрації актів цивільного стану на підставі документа встановленої форми про смерть, виданого закладом охорони здоров'я чи судово-медичною установою; рішенням суду про встановлення факту смерті особи в певний час або про оголошення її померлою.

Заява про державну реєстрацію смерті подається не пізніше трьох днів з дня настання смерті або виявлення трупа, а в разі якщо неможливо одержати документ закладу охорони здоров'я або судово-медичної установи, - не пізніше п'яти днів.

Державна реєстрація смерті за заявою, поданою у вищевказані строки, проводиться за останнім місцем проживання померлого, за місцем настання смерті чи виявлення трупа або за місцем поховання.

У разі надходження заяви після закінчення одного року з дня настання смерті та, якщо факт смерті встановлено у судовому порядку або особа оголошена судом померлою, державна реєстрація смерті проводиться за місцем проживання заявника.

У разі настання смерті в дорозі (у поїзді, на судні, в літаку тощо) державна реєстрація смерті може бути проведена в найближчому органі

державної реєстрації актів цивільного стану.

Державна реєстрація смерті осіб, що померли в слідчих ізоляторах або установою виконання покарань, у яких ці особи трималися або відбували покарання, проводиться відділами державної реєстрації актів цивільного стану за останнім місцем проживання до взяття під варту або засудження осіб чи за місцезнаходженням установи.

З заявою про реєстрацію смерті можуть звернутись родичі померлого, представники органу опіки та піклування, працівники житлово-експлуатаційних організацій, адміністрації закладу охорони здоров'я, де настала смерть, та інші особи.

Державна реєстрація смерті особи, оголошеної судом померлою, проводиться за рішенням суду, надісланим судом відділу державної реєстрації актів цивільного стану, після набрання ним законної сили або за заявою осіб, що були позивачами при розгляді судом справи, а також спадкоємців померлого при поданні рішення суду.

Державна реєстрація факту смерті, встановленого у судовому порядку, проводиться за заявою осіб, що були позивачами при розгляді судом справи, а також спадкоємців померлого при поданні рішення суду.

Заявник повинен пред'явити паспорт або паспортний документ, проте відсутність зазначеного документа не є підставою для відмови в державній реєстрації смерті.

Орган державної реєстрації актів цивільного стану, який реєструє смерть, вилучає паспорт або паспортний документ померлого, а також

його військово-облікові та пільгові документи і проставляє в них відповідний штамп про смерть власника. Непередача зазначених документів не є перешкодою для державної реєстрації смерті.

Державна реєстрація смерті іноземців та осіб без громадянства проводиться на загальних підставах з дотриманням вимог законодавства України.

Про державну реєстрацію смерті іноземця відділ державної реєстрації актів цивільного стану повідомляє центральний орган виконавчої влади із забезпечення реалізації державної політики у сфері зовнішніх зносин України.

Також органи державної реєстрації актів цивільного стану повідомляють компетентні органи іноземних держав, з якими Україною укладено договори про правову допомогу і правові відносини у цивільних і сімейних справах, про державну реєстрацію смерті громадян таких держав, якщо правилами договорів передбачено надання зазначених відомостей.

На підтвердження проведеної державної реєстрації смерті орган державної реєстрації актів цивільного стану видає відповідне свідоцтво та витяг з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про смерть для отримання допомоги на поховання. У разі державної реєстрації смерті виконавчим органом сільської, селищної, міської (крім міст обласного значення) ради видається довідка для отримання допомоги на поховання.

**Провідний спеціаліст
Центрального відділу ДРАЦС
Полтавського МУЮ
О.С. Требко**

Право фізичної особи на захист від втручання в особисте та сімейне життя

Конституцією України, як Основним Законом України, закріплено, що людина, її честь і гідність визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю.

Ніхто не може зазнавати втручання в його особисте і сімейне життя, крім випадків, передбачених Конституцією України; не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини (ч.1, 2 ст. 32 Конституції України).

Разом з тим, конституційне та законодавче регулювання права на невтручання в особисте та сімейне життя узгоджується із міжнародно-правовими актами.

Так, у статті 12 Загальної декларації прав людини 1948 року встановлено, що ніхто не може зазнавати безпідставного втручання у його особисте і сімейне життя, безпідставного посягання на недоторканність його житла, таємниці його кореспонденції або на його честь і репутацію. Кожна людина має право на захист законом від такого втручання або таких посягань.

Статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року визначено, що кожен має право на повагу до свого приватного і сімейного життя, до свого житла і кореспонденції; органи державної влади не можуть втручатись у здійснення цього права, за винятком випадків, коли втручання здійснюється згідно із законом і є необхідним у демократичному суспільстві в інтересах національної та громадської безпеки чи економічного добробуту країни, для запобігання заворушенням чи злочинам, для захисту здоров'я чи моралі або для захисту прав і свобод інших осіб.

Міжнародним пактом про громадянські і політичні права 1966 року встановлено, що ніхто не повинен зазнавати свавільного чи незаконного втручання в його особисте і сімейне життя, свавільних чи незаконних посягань на недоторканність його житла або таємниці його кореспонденції чи незаконних посягань на його честь і репутацію (пункт 1 статті 17).

Разом з тим, відповідно до чинного законодавства України, а саме Цивільного кодексу України (далі - ЦК України) зміст права на недоторканність особистого і сімейного життя як одного з видів особистого немайнового права полягає в тому, що фізична особа вільно, на власний розсуд визначає свою поведінку у сфері свого приватного життя і можливість ознайомлення з ним інших осіб та має право на збереження у таємниці обставин свого особистого життя (статті 270, 271, 301

ЦК України).

Крім того, ч. 3 ст. 269 ЦК України закріплено, що фізична особа не може відмовитися від особистих немайнових прав, а також не може бути позбавлена цих прав.

Особистим життям фізичної особи є її поведінка у сфері особистісних, сімейних, побутових, інтимних, товариських, професійних, ділових та інших стосунків поза межами суспільної діяльності, яка здійснюється, зокрема, під час виконання особою функцій держави або органів місцевого самоврядування.

Сімейне життя - це особисті майнові та немайнові відносини між подружжям, іншими членами сім'ї, яке здійснюється на засадах, визначених у Сімейному кодексі України, зокрема:

- кожна особа має право на повагу до свого сімейного життя (ч.4 ст. 4);
- ніхто не може зазнавати втручання в його сімейне життя, крім випадків, встановлених Конституцією України (ч. 5 ст. 5);
- регулювання сімейних відносин здійснюється з урахуванням права на таємницю особистого життя їх учасників, їхнього права на особисту свободу та недопустимості свавільного втручання у сімейне життя (ч. 4 ст. 7) та інше.

Разом з тим, частиною 1 статті 11 Закону України "Про інформацію" від 02.10.1992 № 2657-ХІІ (зі змінами) (далі - Закон) визначено, що інформацією про фізичну особу є відомості чи сукупність відомостей про таку особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована.

За порядком доступу інформація поділяється на відкриту та з обмеженим доступом

Відповідно до ч. 2 ст. 20 Закону відкритою є будь-яка інформація, крім тієї, що віднесена законом до інформації з обмеженим доступом.

Зокрема, відкритою є публічна інформація, крім випадків, встановлених законом, яка відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформації, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених законом.

Згідно з ч. 1, 2 ст. 11 Закону інформацією з обмеженим доступом є конфіденційна, таємна та службова.

Конфіденційною є інформація про фізичну особу, а також інформація, доступ до якої обмежено фізичною або юридичною особою, крім суб'єктів владних повноважень. Конфіденційна інформація може поширюватися за

бажанням (згодою) відповідної особи у визначеному нею порядку відповідно до передбачених нею умов, а також в інших випадках, визначених законом.

До конфіденційної інформації про фізичну особу належать, зокрема, дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження.

Крім того, відповідно до Рішення Конституційного Суду України від 30 жовтня 1997 року № 5-зп до конфіденційної інформації про фізичну особу, також відносяться відомості про її майновий стан та інші персональні дані.

Таким чином, перелік даних про особу, які визнаються як конфіденційна інформація, не є вичерпним.

Разом з тим, Конституційний Суд України у рішенні від 20 січня 2012 року № 2-рп/2012 установив, що питання щодо належності інформації про фізичну особу до конфіденційної визначається в кожному конкретному випадку.

Так, наприклад, перебування особи на посаді, пов'язаній зі здійсненням функцій держави або органів місцевого самоврядування, передбачає не тільки гарантії захисту прав цієї особи, а й додаткові правові обтяження. Публічний характер як самих органів - суб'єктів владних повноважень, так і їх посадових осіб вимагає оприлюднення певної інформації для формування громадської думки про довіру до влади та підтримку її авторитету у суспільстві.

Таким чином, інформацією про особисте та сімейне життя особи є будь-які відомості та/або дані про відносини немайнового та майнового характеру, обставини, події, стосунки тощо, пов'язані з особою та членами її сім'ї, за винятком передбаченої законами інформації, що стосується здійснення особою, яка займає посаду, пов'язану з виконанням функцій держави або органів місцевого самоврядування, посадових або службових повноважень.

Така інформація про особу є конфіденційною. Зазначене передбачає, що збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди державою, органами місцевого самоврядування, юридичними або фізичними особами є втручанням в її особисте та сімейне життя. Таке втручання допускається винятково у випадках, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

**Начальник
Центрального відділу
ДРАЦС РС Полтавського МЮ
Н.Ю. Колесник**

Управління майном дитини

Батьки управляють майном, належним малолітній дитині, без спеціального на те повноваження. Батьки зобов'язані дбати про збереження та використання майна дитини в її інтересах.

Батьки малолітньої дитини не мають права без дозволу органу опіки та піклування вчиняти такі правочини щодо її майнових прав:

-укладати договори, які підлягають нотаріальному посвідченню та (або) державній реєстрації, в тому числі договори щодо поділу або обміну житлового будинку, квартири;

-видавати письмові зобов'язання від імені дитини;

-відмовлятися від майнових прав дитини.

Батьки мають право дати згоду на вчинення неповнолітньою дитиною правочинів, передбачених частиною 2 статті 177 Сімейного кодексу України, лише з дозволу органу опіки та піклування.

Органи опіки та піклування можуть відмовити у наданні дозволу на вчинення правочинів щодо нерухомого майна дитини з одночасним зверненням до нотаріуса щодо накладення заборони відчуження такого майна лише у випадках, якщо ними встановлено, що:

1) мати та/або батько дитини, які (яка, який) звернулися за дозволом, позбавлені судом батьківських прав відповідно до статті 164 Сімейного кодексу України;

2) судом, органом опіки та піклування або прокурором постановлено (прийнято) рішення про відібрання дитини від батьків (або того з них, який

звернувся за дозволом) без позбавлення їх батьківських прав відповідно до статті 170 Сімейного кодексу України;

3) до суду подано позов про позбавлення батьків дитини (або того з них, який звернувся за дозволом) батьківських прав особами, зазначеними у статті 165 Сімейного кодексу України;

4) особа, яка звернулася за дозволом, повідомила про себе неправдиві відомості, що мають суттєве значення для вирішення питання про надання дозволу чи відмову в його наданні;

5) між батьками дитини немає згоди стосовно вчинення правочину щодо нерухомого майна дитини;

6) між батьками дитини або між одним з них та третіми особами існує судовий спір стосовно нерухомого майна, за дозволом на вчинення правочину щодо якого звернулися батьки дитини (або один з них);

7) вчинення правочину призведе до звуження обсягу існуючих майнових прав дитини та/або порушення охоронюваних законом інтересів дитини.

При вчиненні одним із батьків правочинів щодо майна малолітньої дитини вважається, що він діє за згодою другого з батьків. Другий з батьків має право звернутися до суду з вимогою про визнання правочину недійсним як укладеного без його згоди, якщо цей правочин виходить за межі дрібного побутового.

На вчинення одним із батьків правочинів щодо транспортних засобів та нерухомого майна малолітньої

дитини повинна бути письмова нотаріально засвідчена згода другого з батьків.

Якщо той з батьків, хто проживає окремо від дитини протягом не менш як шість місяців, не бере участі у вихованні та утриманні дитини або якщо місце його проживання невідоме, правочини, зазначені в абзаці другому цієї частини, можуть бути вчинені без його згоди.

Батьки вирішують питання про управління майном дитини спільно, якщо інше не передбачено договором між ними. Спори, які виникають між батьками щодо управління майном дитини, можуть вирішуватися органом опіки та піклування або судом.

Після припинення управління батьки зобов'язані повернути дитині майно, яким вони управляли, а також доходи від нього.

Неналежне виконання батьками своїх обов'язків щодо управління майном дитини є підставою для покладення на них обов'язку відшкодувати завдану їй матеріальну шкоду та повернути доходи, одержані від управління її майном.

Порядок провадження органами опіки та піклування визначеної законом діяльності, пов'язаної із захистом майнових прав дитини, встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Державний нотаріус
Третью полтавської
державної нотаріальної контори
Т.А. Шендрік

Співробітництво ВДВС з правоохоронними органами при здійсненні спільних заходів щодо примусового виконання рішення суду

Згідно з Законом України "Про виконавче провадження" на державну виконавчу службу покладено виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), що відповідно до закону підлягають примусовому виконанню у разі невиконання їх у самостійному порядку. В той же час, одним із основних обов'язків міліції, як це передбачено Законом України "Про міліцію", є забезпечення безпеки громадян та громадського порядку.

Виходячи з цього і враховуючи те, що в процесі примусового виконання рішень мають місце непоодинокі випадки опору з боку фізичних та представників юридичних осіб, що перешкоджає нормальному виконанню державними виконавцями своїх службових обов'язків і призводить до порушення громадського порядку, виникає нагальна необхідність залучення до проведення виконавчих дій працівників органів міліції, які повинні

сприяти недопущенню зазначених правопорушень.

Тому, відповідно до спільного наказу від 30.12.2000 р. № 361,380 "Про взаємодію органів державної виконавчої служби та органів внутрішніх справ при виконанні рішень судів та інших органів" та Інструкції "Про порядок взаємодії органів державної виконавчої служби та органів внутрішніх справ при примусовому виконанні рішень судів та інших органів (посадових осіб), затвердженою наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 25.06.2002 № 607/56/5, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 27.06.2002 за № 541/6829., працівники органів внутрішніх справ у разі необхідності залучаються державними виконавцями для охорони громадського порядку до проведення виконавчих дій при виконанні рішень судів та інших

органів (посадових осіб) у випадках:

- примусового входження до приміщень та сховищ боржників - юридичних осіб у разі відмови державному виконавцю у добровільному допуску до них;

- примусового входження до житла чи іншого володіння боржника - фізичної особи за рішенням суду у разі відмови державному виконавцю у добровільному допуску до них;

- арешту й опису майна боржників, його вилучення;

- вселення та виселення;

- розшуку громадянина боржника або дитини у виконавчому провадженні;

- при проведенні інших виконавчих дій, передбачених Законом України "Про виконавче провадження".

Заступник начальника
Октябрського відділу ДВС
Полтавського МУЮ
О.А. Шермет

Порядок стягнення виконавчого збору та витрат на проведення виконавчих дій

З метою належного виконання державними виконавцями вимог Закону України "Про виконавче провадження" та Інструкції з організації примусового виконання рішень щодо забезпечення стягнення виконавчого збору та витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій Ленінський відділ державної виконавчої служби роз'яснює наступне.

Витрати органів державної виконавчої служби, пов'язані з організацією та проведенням виконавчих дій щодо забезпечення примусового виконання рішень, є витратами виконавчого провадження.

Витрати виконавчого провадження здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України та коштів виконавчого провадження, які використовуються у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Кошти виконавчого провадження складаються з:

- 1) коштів виконавчого збору, стягнутого з боржника;
- 2) авансового внеску стягувача на організацію та проведення виконавчих дій;
- 3) стягнутих з боржника витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій;
- 4) інших надходжень, що не суперечать законодавству.

У відповідності до ст. 25 Закону України "Про виконавче провадження" (далі - Закону) державний виконавець протягом трьох робочих днів з дня надходження до нього виконавчого документа вносить постанову про відкриття виконавчого провадження та вказує про необхідність боржнику самостійно виконати рішення у строк до семи днів з моменту винесення постанови (у разі виконання рішення про примусове виселення боржника - у строк до п'ятнадцяти днів) та зазначає, що у разі ненадання боржником документального підтвердження виконання рішення буде розпочате примусове виконання цього рішення із стягненням з боржника виконавчого збору і витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій, передбачених Законом.

У разі отримання документального підтвердження про повне виконання рішення боржником до початку його примусового виконання державний виконавець закінчує виконавче провадження в порядку, встановленому Законом. Виконавчий збір та витрати, пов'язані з організацією та проведенням

виконавчих дій, у такому разі з боржника не стягуються.

Стягнення виконавчого збору здійснюється у порядку, визначеному статтею 28 Закону України "Про виконавче провадження". Постанова про стягнення виконавчого збору виноситься при першому надходженні виконавчого документа державному виконавцю на наступний день після завершення строку, встановленого частиною другою статті 25 Закону у розмірі 10 відсотків від суми, що підлягає стягненню, або вартості майна боржника, що підлягає передачі стягувачу за виконавчим документом. У разі невиконання боржником у той самий строк рішення немайнового характеру виконавчий збір стягується в розмірі сорока неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з боржника - фізичної особи і в розмірі вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з боржника - юридичної особи.

У зазначених розмірах виконавчий збір стягується з боржника також у разі повернення виконавчого документа без виконання за письмовою заявою стягувача та у разі самостійного виконання боржником рішення після початку його примусового виконання, зокрема шляхом перерахування коштів безпосередньо на рахунок стягувача.

Якщо рішення про стягнення коштів було виконано боржником частково до початку його примусового виконання, виконавчий збір стягується з суми, яка не була сплачена боржником самостійно.

При наступних пред'явленнях до виконання виконавчого документа державному виконавцеві виконавчий збір стягується лише в частині, що не була стягнута при попередньому виконанні.

Слід зазначити, що у разі завершення виконавчого провадження з виконання рішення немайнового характеру, закінчення виконавчого провадження з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 5, 8, 9, 11 - 13 частини першої статті 49 Закону, якщо виконавчий збір не стягнуто, державний виконавець у постанові про закінчення виконавчого провадження (повернення виконавчого документа) зазначає про виділення постанови про стягнення виконавчого збору в окреме провадження та не пізніше наступного робочого дня після завершення такого виконавчого провадження відкриває виконавче провадження за постановою про стягнення виконавчого збору, про що виносить

постанову про відкриття виконавчого провадження. Строк для самостійного виконання боржнику в такому випадку не надається.

У разі якщо коштів, що надійшли від реалізації заставленого майна, недостатньо для задоволення вимог стягувача - заставодержавителя за виконавчим документом, на підставі якого звернуто стягнення на заставлене майно та державним виконавцем винесено постанову про повернення виконавчого документа стягувачу, то постанова про стягнення виконавчого збору в окреме виконавче провадження не виділяється; залишок нестягнутої суми виконавчого збору не стягується.

Копія постанови про стягнення виконавчого збору з боржника залишається у виконавчому провадженні, за яким її винесено, з відміткою державного виконавця про розмір фактично стягнутого виконавчого збору. На постанові про стягнення виконавчого збору, за якою відкрито виконавче провадження, зазначається залишок суми виконавчого збору, що підлягає стягненню. У разі якщо стягнутої з боржника суми недостатньо для задоволення в повному обсязі вимог стягувача, виконавчий збір сплачується пропорційно до стягнутої суми. У разі закінчення виконавчого провадження у зв'язку із скасуванням рішення, що підлягало виконанню на основі виконавчого документа, виконавчий збір повертається боржникові.

Виконавчий збір не стягується за виконавчими документами про конфіскацію майна, стягнення періодичних платежів, стягнення виконавчого збору, накладення арешту на майно для забезпечення позовних вимог, відшкодування витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій, і стягнення штрафів, накладених відповідно до вимог Закону.

Постанова про стягнення виконавчого збору може бути оскаржена в десятиденний строк у порядку, встановленому Законом.

До витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій, належать кошти, за рахунок яких здійснено оплату:

- 1) перевезення, зберігання і реалізації майна боржника;
- 2) послуг експертів, суб'єктів оціночної діяльності - суб'єктів господарювання та інших осіб, залучених у встановленому законом порядку до провадження виконавчих дій;
- 3) поштового переказу стягувачу стяг-

нених аліментних сум;

4) проведення розшуку боржника, його майна або розшуку дитини;

5) розміщення оголошення в засобах масової інформації;

6) виготовлення та пересилання документів виконавчого провадження, ведення Єдиного державного реєстру виконавчих проваджень;

7) інших витрат, необхідних для забезпечення належної організації виконання рішень органами державної виконавчої служби.

До інших витрат, необхідних для забезпечення належної організації виконання рішень органами ДВС, належать витрати на:

а) зарахування коштів на відповідний рахунок органу ДВС (комісія банку);

б) виплату винагороди державним виконавцям;

в) придбання службових житлових приміщень;

г) придбання службових приміщень;

ґ) страхування державних виконавців;

д) забезпечення державних виконавців форменим одягом;

е) матеріально-технічне забезпечення діяльності служби, у тому числі: придбання канцелярських та господарських товарів, передплата періодичних, довідкових та інформаційних видань; придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю, витрати транспортних послуг, утримання транспортних засобів та оренда транспортних засобів, у тому числі грошова компенсація за використання державними виконавцями власного автотранспорту; оренда приміщень, ремонт та обслуговування оргтехніки, поштові витрати та витрати на послуги зв'язку, модему, Інтернету;

є) установку телефонів, модемного зв'язку та охоронної сигналізації;

ж) охорону та охоронну сигналізацію;

з) поліграфічні витрати;

и) проведення семінарів;

і) відрядження та проїзд державних виконавців, у тому числі на придбання проїзних документів;

ї) оплату комунальних послуг та енергоносіїв;

й) придбання основних засобів та програм;

к) Єдиний реєстр;

л) поточний та капітальний ремонт приміщень;

м) інші витрати, пов'язані з організацією та проведенням.

Про стягнення з боржника витрат, пов'язаних з організацією та проведенням виконавчих дій, державний виконавець виносить постанову, яка затверджується начальником відповідного відділу державної виконавчої служби. Зазначена постанова надсилається сторонам не пізніше наступ-

ного робочого дня після її винесення і може бути оскаржена ними до суду у десятиденний строк.

З метою забезпечення провадження виконавчих дій стягувач може за погодженням з державним виконавцем внести на відповідний рахунок органу державної виконавчої служби певну грошову суму для здійснення необхідних витрат або покриття їх частини, якщо інше не передбачено Законом. Після завершення виконавчого провадження авансовий внесок повністю повертається стягувачу, якщо інше не передбачено цим Законом.

У разі якщо виконавче провадження було завершено, а витрати на організацію та проведення виконавчих дій не були стягнуті, постанова про стягнення витрат на організацію та проведення виконавчих дій виділяється в окреме провадження.

Використання витрат на проведення виконавчих дій, стягнутих з боржника, здійснюється відповідно до письмового розпорядження державного виконавця, яким витрати на проведення виконавчих дій перераховуються з депозитного рахунку на спеціальний реєстраційний рахунок для обліку коштів, отриманих як плата за послуги, що надаються бюджетними установами, відкритими на ім'я Державної виконавчої служби України, Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головних управлінь юстиції в областях, містах Києві та Севастополі в органах Державної казначейської служби України. Використання витрат на проведення виконавчих дій здійснюється відповідно до кошторисів, затверджених в установленому порядку.

У разі направлення виконавчого документа за належністю до іншого органу ДВС відповідно до пункту 10 частини першої статті 49 Закону державний виконавець у постанові про закінчення виконавчого провадження зазначає причини направлення виконавчого документа за належністю, повідомляє про проведені виконавчі дії (якщо стягнення проведено частково, зазначається про фактично стягнену суму коштів), якщо боржник відсутній, вказується дата складання акта про відсутність боржника. До копії постанови про закінчення виконавчого провадження державний виконавець додає також постанови про стягнення виконавчого збору, витрат на організацію та проведення виконавчих дій, копії постанов про накладення арешту на кошти чи майно боржника, копії документів щодо майнового стану боржника та його доходів у разі їх наявності.

Розподіл стягнутих державним

виконавцем з боржника за виконавчим провадженням грошових сум (у тому числі одержаної від реалізації майна боржника) здійснюється у такому порядку:

- у першу чергу повертається авансовий внесок сторін та інших осіб на організацію та проведення виконавчих дій;

- у другу чергу компенсуються витрати державної виконавчої служби, пов'язані з організацією та проведенням виконавчих дій, не покриті авансовим внеском сторін та інших осіб;

- у третю чергу задовольняються вимоги стягувача та стягується виконавчий збір у розмірі 10 відсотків фактично стягнутої суми;

- у четверту чергу стягуються штрафи, накладені державним виконавцем відповідно до вимог Закону.

Розподіл грошових сум у черговості здійснюється по мірі їх стягнення. Сума, що залишилася після сплати штрафів, повертається боржнику.

Таким чином, вииконавчий збір - це певна грошова сума, яка стягується з боржника (фізичної чи юридичної особи) у разі невиконання рішення суду або інших органів (посадових осіб) у строк, встановлений для самостійного його виконання.

Аналіз судової практики свідчить про те, що державний виконавець зобов'язаний направити боржнику постанову про відкриття виконавчого провадження рекомендованим листом з повідомленням про вручення та лише після її отримання та за умови відсутності документів про добровільне погашення заборгованості боржником повинен здійснювати подальші дії, передбачені Законом України "Про виконавче провадження", зокрема, виносити постанову про стягнення з боржника виконавчого збору з причин невиконання останнім рішення у встановлений строк (наприклад, постанова Дніпропетровського окружного адміністративного суду від 31.01.2012 р. по справі № 2а/0470/1556/12). Неподібною є також випадки, коли постанову про стягнення з боржника виконавчого збору боржником отримано ще до отримання постанови про відкриття виконавчого провадження. Таким чином, боржник у виконавчому провадженні був позбавлений можливості добровільного виконання рішення. В такому випадку, постанова державного виконавця у про стягнення з боржника виконавчого збору є необгрунтованою, такою, що винесена передчасно, та підлягає скасуванню.

**Головний державний виконавець
С.І. Масич**

Відмежування договору про надання послуг від договору підряду

Питання відмежування договору про надання послуг від суміжних категорій на практиці стоїть досить гостро. У більшості випадків це пояснюється низьким рівнем правової обізнаності контрагентів. Проте наслідки укладення цих договорів суттєво впливають на можливість захисту свого права. Договір про надання послуг і договір про виконання робіт мають різний правовий характер.

Проаналізувавши норми ЦК України щодо договору про надання послуг, можна надати йому таку юридичну характеристику - це консенсуальний, двосторонній договір, який може мати як оплатний, так і безоплатний характер. Відповідно до ст. 209 ЦК України за договором про надання послуг одна сторона зобов'язується за завданням другої сторони надати послугу, яка споживається у процесі вчинення певної дії, або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором. Якщо звернутися до етимології слова "послуга", то під ним розуміється:

- дія, вчинок, що дає користь, допомогу іншому;

- діяльність підприємств, організацій та окремих осіб, виконувана для задоволення чийх-небудь потреб.

У правовому розумінні під поняттям "послуги" законодавець розуміє об'єкт цивільних прав (ст.177 ЦК).

За договором про надання послуг виконавець зобов'язується виконати певні дії або здійснити певну діяльність, яка, як правило, не має матеріального результату (наприклад, юридичні, освітні, спортивно-оздоровчі, медичні послуги та ін.) деякі послуги можуть мати матеріалізований результат. Так, медичні послуги із надання стоматологічної допомоги (пломбування зуба, встановлення коронки) можуть мати такий матеріалізований результат. Але послугам властива одна спільна ознака - результат передусім здійсненню дій, які не мають матеріального змісту (наприклад, медичне обстеження). Отже, можна зробити висновок, що при наданні послуг продається не сам результат, а дії, які до нього призвели. В зобов'язаннях про надання послуг результат невіддільний від діяльності виконавця, а процес споживання послуги здійснюється як

правило, в момент її надання. Особливість договору про надання послуг полягає в тому, що замовника цікавить не послуга як така, а послуга, яка надається конкретним спеціалістом. Наприклад, клієнт звернувся за консультацією до відомого адвоката, а той доручив консультацію своєму помічнику. Незалежно від якості консультації замовника цікавить думка власне адвоката. Ще одним яскравим прикладом може бути договір про надання перукарських послуг, із укладанням якого стикався кожен із нас, або надання послуг у салонах краси. Замовник звертається до певного майстра (спеціаліста), бажаючи отримати результат, який він очікує і який його задовольнить. Передоручення виконання послуги іншій особі може призвести до неналежного виконання завдань замовника і не задоволення його потреб. У цьому полягає також відмінність договору про надання послуг від договору підряду, де передбачається застосування інституту субпідрядництва.

Що стосується договору підряду, то проаналізувавши норми ч.1 ст.837 ЦК України, можна зробити висновок про те, що даний договір є консенсуальним, двостороннім та оплатним. Із наведеної характеристики випливає, що договір підряду регулює зобов'язання із виконання робіт. Предметом договору підряду може бути будь-яка робота, в процесі виконання якої створюється результат, що передається замовнику. Закон не містить вичерпного переліку робіт, які можуть виконуватися за договором підряду. Єдність роботи і результату є основною рисою предмета договору підряду, яка дозволяє відмежувати цей договір від інших цивільно-правових договорів, а зокрема від договору про надання послуг.

Існує чимало особливостей, за якими можна прослідкувати співвідношення даних договорів. Можна розмежувати їх за такими критеріями:

1) За предметом та результатом діяльності. Договір підряду відрізняється від договору про надання послуг своїм предметом. Послугам притаманні ознаки, які відрізняють їх від результату робіт. А саме, послуга хоча і тісно пов'язана з особою виконавця та процесом вчинення ним певних дій, але не збігається з самими діями виконавця, існує як окреме явище - певне нематеріальне благо, споживається у процесі

вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, не набуваючи матеріального вигляду (ч. 1 ст. 901 ЦК України). Результат виконаної підрядником роботи - це матеріалізований об'єкт, що знаходить своє втілення у створенні індивідуально визначених речей, поліпшенні якості або інших споживчих властивостей вже існуючої речі. У договорі про надання послуг предметом є саме процес надання послуги, а не досягнення матеріального результату.

2) За змістом зобов'язання. У договорі про надання послуг визначальною є сама діяльність виконавця, оскільки при наданні послуги продається не сам результат, а дії, які до цього призвели. А у договорі підряду зміст зобов'язання полягає в тому, щоб створити оречевлений результат роботи.

3) За особою виконавця. У зобов'язаннях про надання послуг результат невіддільний від діяльності виконавця, здійснюється як правило, у момент її надання, тому важливе значення має особистість самого виконавця, його професіоналізм, досвід тощо. А за договором підряду підрядник має право залучити до виконання роботи інших осіб (субпідрядників).

4) За обсягом зобов'язання. За визначенням, яке надається даним договором відповідно до ЦК України, спільним є те, що виконавець бере на себе зобов'язання виконати роботу (послугу), а замовник оплатити її. Але в договорі підряду на замовника покладається ще один обов'язок - прийняти роботу у вигляді оречевленого результату, чого в договорі про надання послуг немає.

Підсумувавши все вище визначене, можна зробити висновок, що проведення такого відмежування є надзвичайно важливим, оскільки неправильне застосування до договору про надання послуг законодавства, що регулює інші договори, може істотно вплинути на права сторін.

**Консультант
Першої полтавської
державної нотаріальної контори
Я.С. Куш**

Припинення шлюбу

Під припиненням шлюбу розуміється припинення правовідносин між подружжям, зумовлене настанням певних юридичних фактів. Залежно від настання певного юридичного факту можна назвати такі підстави припинення шлюбу (ст.ст.104-105 Сімейного Кодексу України (надалі - СКУ)):

1. Шлюб припиняється внаслідок смерті одного з подружжя або оголошення його померлим.

Громадянин може бути оголошений померлим у судовому порядку в разі, коли за місцем його постійного проживання немає відомостей про місце його перебування протягом трьох років або якщо він пропав безвісти за обставин, що загрожували смертю (землетрус, паводок, обвал тощо) чи дають підстави припускати його загибель від певного нещасного випадку (пожежа, повітряна, залізнична чи автомобільна катастрофа) - протягом шести місяців. В особливу групу закон виділяє осіб, які пропали безвісти в зв'язку з воєнними діями. Такі особи можуть бути оголошені померлими не раніше, ніж по закінченні двох років з дня припинення воєнних дій. Згідно зі ст. 264 Цивільного процесуального кодексу (ЦПК) України рішення суду про оголошення громадянина померлим є підставою для реєстрації смерті в державних органах РАЦСу і видачі Свідоцтва про смерть. Тобто у разі смерті одного з подружжя або оголошення його померлим, правовідносини між подружжям припиняються, і другий з подружжя може вступити в інший шлюб, не порушуючи питання про розірвання шлюбу.

В разі з'явлення одного з подружжя, оголошеного у встановленому законом порядку померлим, і скасування відповідного рішення суду шлюб вважається поновленим, якщо другий з подружжя не вступив у новий шлюб (ст. 118 СКУ). Якщо особа, що була визнана безвісно відсутньою, з'явилася, і відповідне рішення суду скасоване, її шлюб з іншою особою може бути поновлений за їх заявою за умови, що ніхто не перебуває у повторному шлюбі.

У випадках, передбачених ч. 1 та ч. 2 ст. 118 СКУ, державний орган РАЦСу анулює запис акта про розірвання шлюбу та відповідне свідоцтво, видане на його підставі.

2. Шлюб припиняється внаслідок його

розірвання.

При житті подружжя шлюб припиняється шляхом його розірвання в судовому порядку або через державні органи РАЦСу.

Шлюб припиняється внаслідок його розірвання за спільною заявою подружжя відповідно до статті 106 СКУ, а саме: подружжя, яке не має дітей, має право подати до органу державної реєстрації актів цивільного стану заяву про розірвання шлюбу. Якщо один із подружжя через поважну причину не може особисто подати заяву про розірвання шлюбу до органу державної реєстрації актів цивільного стану, таку заяву, нотаріально засвідчену або прирівняну до неї, від його імені може подати другий з подружжя. Орган державної реєстрації актів цивільного стану складає актовий запис про розірвання шлюбу після спливу одного місяця від дня подання такої заяви, якщо вона не була відкликана. Шлюб розривається незалежно від наявності між подружжям майнового спору.

Відповідно до статті 107 СКУ шлюб розривається органом державної реєстрації актів цивільного стану за заявою одного із подружжя, якщо другий із подружжя:

- 1) визнаний безвісно відсутнім;
- 2) визнаний недієздатним.

Шлюб розривається незалежно від наявності між подружжям майнового спору.

Шлюб припиняється внаслідок його розірвання за спільною заявою подружжя на підставі рішення суду, відповідно до статті 109 СКУ.

Подружжя, яке має дітей, має право подати до суду заяву про розірвання шлюбу разом із письмовим договором про те, з ким із них будуть проживати діти, яку участь у забезпеченні умов їхнього життя братиме той з батьків, хто буде проживати окремо, а також про умови здійснення ним права на особисте виховання дітей.

Договір між подружжям про розмір аліментів на дитину має бути нотаріально посвідчений. У разі невиконання цього договору аліменти можуть стягуватися на підставі виконавчого напису нотаріуса.

Суд постановляє рішення про розірвання шлюбу, якщо буде встанов-

лено, що заява про розірвання шлюбу відповідає дійсній волі дружини та чоловіка і що після розірвання шлюбу не будуть порушені їхні особисті та майнові права, а також права їхніх дітей.

Суд постановляє рішення про розірвання шлюбу після спливу одного місяця від дня подання заяви. До закінчення цього строку дружина і чоловік мають право відкликати заяву про розірвання шлюбу.

Шлюб припиняється внаслідок його розірвання за позовом одного з подружжя на підставі рішення суду, відповідно до статті 110 СКУ.

Позов про розірвання шлюбу може бути пред'явлений одним із подружжя.

Позов про розірвання шлюбу не може бути пред'явлений протягом вагітності дружини та протягом одного року після народження дитини, крім випадків, коли один із подружжя вчинив протиправну поведінку, яка містить ознаки кримінального правопорушення, щодо другого з подружжя або дитини.

Чоловік, дружина мають право пред'явити позов про розірвання шлюбу протягом вагітності дружини, якщо батьківство зачатої дитини визнане іншою особою.

Чоловік, дружина мають право пред'явити позов про розірвання шлюбу до досягнення дитиною одного року, якщо батьківство щодо неї визнане іншою особою або за рішенням суду відомості про чоловіка як батька дитини виключено із актового запису про народження дитини.

Опікун має право пред'явити позов про розірвання шлюбу, якщо цього вимагають інтереси того з подружжя, хто визнаний недієздатним.

3. Якщо один із подружжя помер до набрання чинності рішенням суду про розірвання шлюбу, вважається, що шлюб припинився внаслідок його смерті.

4. Якщо у день набрання чинності рішення суду про розірвання шлюбу один із подружжя помер, вважається, що шлюб припинився внаслідок його розірвання.

**Головний спеціаліст Центрального відділу ДРАЦС Полтавського МУЮ
В.Р. Нестеренко**

Посвідчення довіреностей, припинення та скасування довіреностей

Довіреністю є письмовий документ, що видається однією особою іншій особі для представництва перед третіми особами.

Нотаріуси посвідчують довіреності, складені від імені однієї або кількох осіб, на ім'я однієї особи або кількох осіб за усним зверненням довірителя.

У довіреності мають бути чітко визначені юридичні дії, які належить вчинити представнику.

Дії, які належить вчинити представнику, мають бути правомірними, конкретними та здійсненними.

Довіреність від імені кількох осіб може бути посвідчена на вчинення юридичних дій для досягнення спільної мети.

Довіреність на вчинення правочину, який відповідно до його змісту може бути вчинений лише особисто довірителем, нотаріусом не посвідчується.

У довіреності на укладання договору дарування обов'язково зазначаються прізвище, ім'я, по батькові або повне найменування обдаровуваного. У разі невиконання такої умови довіреність є нікчемною.

Строк, на який може бути видана довіреність, визначається відповідно до статті 247 Цивільного кодексу України. Якщо строк довіреності не встановлений, вона зберігає чинність до припинення її дії.

Строк дії довіреності зазначається словами та визначається роками, місяцями, тижнями, днями і не може бути визначений настанням будь-якої події.

Довіреність, у якій не зазначена дата її вчинення, є нікчемною.

Повноваження за нотаріально посвідченими довіреностями можуть бути передані телеграфом.

Телеграма-довіреність складається з тексту довіреності та посвідчувального

напису з розшифруванням підпису нотаріуса і його печатки.

Довіреність, видана в порядку передоручення, підлягає нотаріальному посвідченню після подання основної довіреності, у якій застережене право на передоручення, або після подання доказів того, що представник за основною довіреністю примушений до цього обставинами для охорони інтересів особи, яка видала довіреність. При посвідченні довіреності в порядку передоручення нотаріус роз'яснює представнику довірителя вимоги статті 240 Цивільного кодексу України.

У довіреності, виданій у порядку передоручення, не допускається передавання повіреній особі права на передоручення.

Довіреність, видана в порядку передоручення, не може містити в собі більше прав, ніж їх передано за основною довіреністю.

Строк дії довіреності, виданої за передорученням, не може перевищувати строку дії основної довіреності, на підставі якої вона видана.

На основній довіреності робиться відмітка про передоручення.

Копія основної довіреності додається до примірника довіреності, що залишається у матеріалах нотаріальної справи.

При наступному посвідченні довіреності, виданої за передорученням тим самим нотаріусом, копія основної довіреності не залишається.

На примірнику такої довіреності, що залишається у справах нотаріуса, робиться відмітка із зазначенням реквізитів довіреності, виданої у порядку передоручення, до якої прикріплено копію основної довіреності.

Особа, яка видала довіреність, за винятком безвідкличної, може у будь-який час скасувати довіреність або

довіреність, видану в порядку передоручення.

Нотаріус, завідувач державного нотаріального архіву при одержанні заяви про скасування довіреності або передоручення робить про це відмітку на примірнику довіреності, що зберігається у справах нотаріуса, у державному нотаріальному архіві, і відмітку в реєстрі для реєстрації нотаріальних дій.

Якщо особа, яка видала довіреність, подасть примірник довіреності, що є у неї, напис про скасування довіреності або передоручення робиться і на цьому примірнику, після чого він разом із заявою додається до примірника, що зберігається у справах нотаріуса, в державному нотаріальному архіві.

Повідомлення особи, яка видала довіреність, представника, а також відомих їй третіх осіб, для представництва перед якими була видана довіреність, про скасування довіреності може бути оформлено нотаріусом згідно з Порядком вчинення нотаріальних дій нотаріусами України шляхом передавання відповідної заяви.

Посвідчені нотаріусами довіреності, а також передоручення за ними, припинення їх дії підлягають обов'язковій реєстрації в Єдиному реєстрі довіреностей у порядку, установленому Положенням про Єдиний реєстр довіреностей, затвердженим наказом Міністерства юстиції України від 28.12.2006 № 111/5, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 28.12.2006 за № 1378/13252.

**Державний нотаріус
Третьої Полтавської
державної нотаріальної контори
Т.А. Шендрик**

На порядку денному держфінінспекторів формування Держлісагентства України

На базі Держфінінспекції в Полтавській області, під головуванням заступника директора Департаменту контролю в АПК та сфері використання природних ресурсів Держфінінспекції України Олександра Білоуса відбулась кушова нарада щодо заслуховування та звітування начальників відділів контролю у сфері агропромислового комп-лексу регіональних держфінінспекцій та керівників ревізійних груп про стан організації, проведення та попередні результати ревізій формування Держлісагентства України.

У нараді також прийняли участь представники держфінінспекцій чотирьох областей: Сумської, Кірово-градської, Черкаської та Харківської.

Відкриваючи нараду, в.о. начальника

Держфінінспекції в Полтавській області Ірина Салогуб привітала учасників наради та зазначила, що довіра громадськості до Держфінінспекції насамперед залежить від ефективної і якісної контрольно-ревізійної роботи кожного державного фінансового інспектора. "Зважаючи на це, - підкреслила керівник Держфінінспекції в Полтавській області, - Попри всі перепони, ми повинні пильно стояти на сторожі законності, ефективності використання і збереження державних коштів, сумлінно виконувати свій професійний обов'язок, з удвічі більшою силою і відповідальністю працювати на благо і розвиток нашої держави. Своєю результативною роботою ми доводимо суспільству необхідність і користь державного фінансового контролю

".

І.І. Салогуб побажала всім присутнім успіхів і високих професійних досягнень, міцного здоров'я і щедрої долі, душевного спокою, мудрості і терпіння, здійснення мрій про краще майбутнє і миру в нашій країні.

Під час робочої зустрічі колеги обмінялися досвідом контрольно-ревізійної роботи, опрацювали наявні проблемні питання та визначили пріоритетні напрями роботи щодо ефективності здійснення фінансового контролю в галузі АПК на майбутні періоди.

Прес-служба Держфінінспекції
в Полтавській області

Щодо порядку оподаткування анульованої (прощеної) банком суми боргу фізичної особи

Головне управління ДФС у Полтавській області повідомляє, що ДФС України листом від 16.09.2015 № 8739/Л/99-99-17-03-03-14 (журнал "Вісник. Право знати все про податки і збори", № 37, 2015) роз'яснено порядок оподаткування анульованої (прощеної) банком суми боргу фізичної особи і відображення її в річній податковій декларації про майновий стан і доходи.

Відповідно до пп. "д" пп. 164.2.17 п. 164.2 ст. 164 Податкового кодексу України (далі - ПКУ) до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включається дохід, отриманий платником податку як додаткове благо (крім випадків, передбачених пп. 165.1.55 п. 165.1 ст. 165 ПКУ), у вигляді основної суми боргу (кредиту) платника податку, прощеного (анульованого) кредитором за його самостійним рішенням, не пов'язаним з процедурою банкрутства, до закінчення строку позовної давності, у разі якщо його сума перевищує 50 відсотків однієї мінімальної заробітної плати (у розрахунку на рік), встановленої на 1 січня звітного податкового року (у 2015 році - 609 грн.).

При цьому кредитор зобов'язаний повідомити платника податку - боржника шляхом направлення рекомендованого листа з повідомленням про вручення або шляхом укладення відповідного договору, або надання повідомлення боржнику під підпис особисто про прощення (анулювання) боргу та включити суму прощеного (анульованого) боргу до податкового розрахунку суми доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податку, за підсумками звітного періоду, у якому такий борг було прощено. Боржник самостійно сплачує податок з таких доходів та відображає їх у річній податковій декларації. У разі неповідомлення кредитором боржника про прощення (анулювання) боргу у порядку, визначеному цим підпунктом, такий кредитор зобов'язаний виконати

всі обов'язки податкового агента щодо доходів, визначених цим підпунктом.

Згідно з п. 167.1 ст. 167 ПКУ ставка податку становить 15 відсотків бази оподаткування щодо доходів, нарахованих (виплачених, наданих) (крім випадків, визначених у пунктах 167.2 - 167.6 цієї статті), якщо база оподаткування для місячного оподатковуваного доходу не перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року (у 2015 році - 12180 гривень).

Якщо база оподаткування в календарному місяці перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, до суми такого перевищення застосовується ставка 20 відсотків.

Також відповідно до п. 161 підрозділу 10 розділу XX Перехідних положень ПКУ тимчасово, до набрання чинності рішенням Верховної Ради України про завершення реформи Збройних Сил України, встановлюється військовий збір.

Об'єктом оподаткування військовим збором є доходи, визначені ст. 163 ПКУ (пп. 1.2 п. 161 підрозділу 10 розділу XX ПКУ), зокрема загальний місячний (річний) оподатковуваний дохід, до складу якого включається, зокрема, додаткове благо.

Ставка збору становить 1,5 відсотки об'єкта оподаткування, визначеного пп. 1.2 п. 161 підрозділу 10 розділу XX ПКУ (пп. 1.3 п. 161 підрозділу 10 розділу XX ПКУ).

Разом з цим Законом України від 02 березня 2015 року N 211-VIII "Про внесення змін до Податкового кодексу України", який набрав чинності з 13 березня 2015 року, п. 161 підрозділу 10 розділу XX ПКУ доповнено пп. 1.7, відповідного до якого звільняються від оподаткування збором доходи, що згідно з розділом IV ПКУ не включаються до загального оподатковуваного доходу фізичних осіб (не підлягають оподаткуванню, оподатковуються за нульовою ставкою), крім

доходів, зазначених у підпунктах 165.1.2, 165.1.18, 165.1.25, 165.1.52 пункту 165.1 статті 165 ПКУ.

Таким чином, до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку включається основна сума боргу (кредиту), анульованого (прощеного) за самостійним рішенням кредитора, не пов'язаним з процедурою банкрутства до закінчення строку позовної давності, якщо її розмір перевищує у 2015 році - 609 грн., що є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб та військовим збором. При цьому у разі дотримання кредитором умов щодо повідомлення боржника про прощення (анулювання) боргу, визначених пп. "д" пп. 164.2.17 п. 164.2 ст. 164 ПКУ, такий боржник відображає суму такого доходу у річній декларації та самостійно сплачує податок на доходи фізичних осіб та військовий збір.

Порядок подання річної декларації про майновий стан і доходи (далі - податкова декларація) визначено ст. 179 ПКУ, відповідно до п. 179.1 якої платник податку зобов'язаний подавати податкову декларацію відповідно до ПКУ.

Згідно із пп. 49.18.4 п. 49.18 ст. 49 ПКУ податкові декларації, крім випадків, передбачених ПКУ, подаються за базовий звітний (податковий) період, що дорівнює календарному року для платників податку на доходи фізичних осіб, - до 1 травня року, що настає за звітним, крім випадків, передбачених розділом IV ПКУ, тобто за 2015 рік декларація про майновий стан і доходи подається з 01.01.2016 до 01.05.2016.

Відповідно до п. 179.7 ст. 179 ПКУ фізична особа зобов'язана самостійно до 1 серпня року, що настає за звітним, сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену в поданій нею податковій декларації.

Відділ комунікацій ГУ ДФС
у Полтавській області

Податковий калейдоскоп

У міській податковій інспекції проведуть сеанс телефонного зв'язку "гаряча лінія"

28 жовтня 2015 року о 10 год. в Державній податковій інспекції у м. Полтаві буде проведено сеанс телефонного зв'язку "гаряча лінія". Питання, що обговорюватимуться під час сеансу: застосування реєстраторів розрахункових операцій платниками єдиного податку.

Шановні платники податків! Ви маєте можливість зателефонувати за номером 63-59-73, поставити свої запитання по зазначеній темі та отримати від фахівців податкової інспекції обґрунтовані та вичерпні відповіді.

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Оновлено реквізити рахунків для сплати платежів до державного та місцевого бюджетів у 2015 році

Державна податкова інспекція у м. Полтаві повідомляє, що відповідно до наказу Міністерства фінансів України від 20.07.2015 року №651 внесено до зміни до класифікації доходів бюджету в частині виключення кодів бюджетної класифікації, передбачених для обліку надходжень авансових внесків з податку на прибуток.

Вищезазначений наказ передбачає єдиний методологічний підхід до обліку податку на прибуток підприємств, тому 5 жовтня 2015 року здійснено перенесення залишків коштів авансових внесків з податку на прибуток підприємств на рахунки з обліку надходжень до бюджетів податку на прибуток підприємств. Рахунки з обліку надходжень до бюджетів авансових внесків з податку на прибуток підприємств з 6 жовтня поточного року закрито.

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Учасники АТО звільняються від сплати судового збору

Державна податкова інспекція у м. Полтаві звертає увагу, що 26 вересня 2015 року набув чинності Закон України від 03.09.2015 року №670-VIII "Про внесення змін до Закону України "Про судовий збір" щодо звільнення від сплати судового збору учасників антитерористичних операцій та членів сімей загиблих".

Відтепер судовий збір не справлятиметься за подання заяви про встановлення факту смерті особи, яка загинула або пропала безвісти в районах проведення воєнних дій або антитерористичних операцій.

Крім того, від сплати судового збору під час розгляду справи в усіх судових інстанціях звільняються: позивачі - за подання позовів щодо спорів, пов'язаних з наданням статусу учасника бойових дій відповідно до пунктів 19, 20 частини першої статті 6 Закону України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту".

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Полтавці перерахували на потреби армії понад 80 мільйонів гривень військового збору

Як відомо, відповідно до законодавства з серпня 2014 року в Україні було запроваджено військовий збір. Тобто, починаючи з 3 серпня з доходів фізичних осіб утримується військовий збір за єдиною ставкою - 1,5% від об'єкта оподаткування.

Станом на 20 жовтня 2015 року на підтримку української армії від платників м. Полтави вже надійшов 81 мільйон гривень військового збору, у тому числі у жовтні - 5,3 мільйонів гривень.

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Полтавське підприємство намагалось надурити державу на 27 мільйонів гривень

У ході відпрацювання господарської діяльності виробників сільськогосподарської продукції працівниками оперативного управління ДПП у м. Полтаві виявлено злочин за фактом вчинення службового підроблення документів посадовими особами одного з підприємств Полтавського району (частина 2 статті 366 Кримінального кодексу України).

Під час документування даного правопорушення співробітниками податкової міліції встановлено, що посадові особи підприємства з метою набуття статусу суб'єкта спеціального режиму оподаткування у сфері сільського господарства надали до контролюючого органу офіційні документи, до яких внесли завідомо неправдиву інформацію та безпідставно сформулювали податковий кредит з податку на додану вартість для ряду суб'єктів господарювання, чим завдали тяжких наслідків державі. Сума встановлених збитків становить 27,3 млн. грн.

Зібрані матеріали передано до слідчого управління УМВС України в Полтавській області. На даний час проводиться спільна робота щодо відшкодування суб'єктом господарювання завданих державі збитків.

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Відтепер на відкриття власного бізнесу потрібно всього 24 години!

У травні поточного року Міністерство юстиції України та Державна фіскальна служба удосконалили обмін інформацією, що дало змогу забезпечити взяття на облік підприємств і підприємців протягом одного робочого дня. А з 16-го жовтня набрали чинності накази, які фактично регулюють процедури започаткування бізнесу протягом 24 годин.

Так, наказом Міністерства фінансів України №747 встановлено, що

контролюючі органи у день отримання відомостей з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців здійснюють взяття на облік платників податків та передачу до ЄДР даних про взяття їх на облік у контролюючих органах.

У той же час спільним наказом Міністерства фінансів і Міністерства юстиції №1918/5/869 запроваджується обмін інформацією між ЄДР та інформаційними системами ДФС в онлайн режимі, а до запровадження такої взаємодії - з інтервалом не більше ніж 2 години.

Тобто, на кожне повідомлення в електронному вигляді формується відповідь про взяття на облік та дані про взяття на облік платника податків та платника єдиного внеску, які включаються до Єдиного державного реєстру. Для забезпечення взяття на облік платника єдиного внеску Державною фіскальною службою України повністю автоматизовано обмін інформацією з Фондом соціального страхування.

Починаючи з травня 2015 року обмін інформацією між ДФС та Фондом соціального страхування триває від півгодини до години.

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Нагадуємо про підвищення розміру мінімальної заробітної плати

Державна податкова інспекція у м. Полтаві нагадує, що Законом України від 17.09.2015 року №704-VIII внесено зміни до Закону України "Про державний бюджет України на 2015 рік", відповідно до якого з 1 вересня 2015 року підвищено розмір мінімальної заробітної плати. Відтепер розмір мінімальної зарплати становить 1378 грн.

Отже, звертаємося до роботодавців з нагадуванням, що при нарахуванні найманим працівникам заробітної плати слід враховувати зміни, внесені Законом №704.

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Полтавський бізнес направив на соціальні виплати майже 1,9 мільярдів гривень ЄСВ

З початку 2015 року платниками міста Полтави сплачено 1 мільярд 896 мільйонів гривень єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, у тому числі у жовтні - 126 мільйонів гривень.

Завдяки своєчасній сплаті єдиного внеску громадянам гарантується право на соціальний захист. Зокрема, захищені соціальні гарантії для кожного на випадок безробіття, нещасних випадків чи професійних захворювань, гідне пенсійне забезпечення та інші виплати.

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Оновлено довідники податкових пільг

Державна податкова інспекція у м. Полтаві інформує, що Державна фіскальна служба України оновила довідники пільг станом на 01.10.2015 року:

- Довідник №76/1 податкових пільг, що є втратами доходів бюджету;
- Довідник №76/2 інших податкових пільг.

Оновлені довідники податкових пільг станом на 01.10.2015 року розміщено на головній сторінці офіційного веб-порталу ДФС України за адресою www.sfs.gov.ua у розділі "Довідники".

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві

Податок на відсотки по депозитах: до бюджету сплачено майже 30 мільйонів гривень

Державна податкова інспекція у м. Полтаві нагадує, що Законом України від 28 грудня 2014 року №71-VIII, який набрав чинності 1 січня 2015 року, внесено зміни до Податкового кодексу України в частині оподаткування пасивних доходів.

Відповідно до внесених змін, у 2015 році ставка податку для пасивних доходів, у тому числі нарахованих у

вигляді процентів, становить 20 відсотків. Нараховані проценти підлягають оподаткуванню незалежно від суми, яка розміщена на депозиті. Станом на 20 жовтня 2015 року фінустановами міста Полтави до бюджету перераховано 28,9 мільйонів гривень податку на відсотки по депозитах.

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві

До уваги платників податків! Письмові податкові консультації надаються Головними управліннями ДФС в областях

За зверненням платників податків контролюючі органи надають їм безоплатно консультації з питань практичного використання окремих норм податкового законодавства протягом 30 календарних днів, що настають за днем отримання такого звернення даним контролюючим органом.

Податкова консультація має індивідуальний характер і може використовуватися виключно платником податків, якому надано таку консультацію.

За вибором платника податків консультація надається в усній, письмовій або електронній формі.

Консультації, крім узагальнюючих, надаються:

- в усній формі - контролюючими органами;

- у письмовій або електронній формі - контролюючими органами в Автономній Республіці Крим, містах Києві та Севастополі, областях, міжрегіональними територіальними органами, центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову і митну політику, та підлягають обов'язковому розміщенню на сайті контролюючого органу, який надав консультацію, протягом 10 календарних днів після дня їх надання без зазначення найменування (прізвища, ім'я, по батькові) платника податків та його податкової адреси.

Надані податкові консультації можна переглянути на офіційному порталі ДФС України за адресою www.sfs.gov.ua.

Відділ комунікацій Державної податкової інспекції у м. Полтаві